Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-нэз гарана | № 294 (14314) | 1973 оной декабриин 16, воскресени | Сэн 2 мүнгэн

ШИИДХЭХЫ ЖЭЛЭЙ ГАБШАГАЙ ҮДЭРНҮҮД

СССР-эй наймадахи зарлалай Верховно Соведэй долоодохи сесси

СОВЕДҮҮДЭЙ ОРОНОЙ ЕХЭ ЗОРИЛГОНУУД

…ай ороной гүрэнэй задээдэ орган бологшо …эй Верховно Совет …ь соо хүдэлмэрээ үр…мүүлһээр. Депутадууд …жэлэй гурбадахи жэ…рэ дүнгүүдые согсолон …ажэ, арадай ажахын …ихи хүгжэлтын хараа …ые тодорхойлно. 1974 …гүрэнэй түсэбэй болон …эдэй проектнүүдые сес…урда тээ КПСС-эй ЦК-…ленум һайшааһан бай…дээнние мүнөө сесси…аадагшад тон анхарал…р зүбшэжэ байна.

…э түсэбүүднай ороной …ническа хүсэ шадалые …бэхижүүлхэ, арад зс…жана байдал, соёл …рые һайжаруулха ту…Советскэ Союзай Ком… партиин саг үргэлжэ …а байдаг оролдолгын …нэгэ шэнэ гэршэ мүн …манай ороной арадуу…унгамалнуудай бүхы со…хүнүүдэй һанал бодо…арган тэмдэглэнэ.

…ет гүрэнэй нэрэ хүн… дэлхэйн арадуудай … жэлһээ жэлдэ дэз…гэжэ депутадууд нэ…талаар онсолон тэмдэг…КПСС-эй XXIV съез…баһан Эб найрамдалай …имые бодото дээрэнь …ажэ байһан ябадал, … болон соёл культу…йгуулалтада туйлагда…жалтанууд энэ талаар …а ехэ удха шанар-…

…н жэлэй дүрбэдэхи …совет арад улам һай… …улам аша үрэтэйгөөр …а гэжэ сессидэ үгэ … хүнүүд найдамтай…рдүүлнэ. 1974 он бол…эдэхи табан жэлэй …нуудые шиидхэлгэдэ …л болохо байна.

…бриин 14-дэ үглөөнэй …аста СССР-эй Верхов…ведэй палатануудай …иин зал соо Нацио…тьнуудай Соведэй …хи заседани эхилбэ.

…А. Я. Пельше, Д. С. …ий, А. Н. Шелепин, …Машеров, Б. Н. Поно… Д. Ф. Устинов гэг…орожо ерэхэдэ, депу… болон айлшад тэдэ…ни үргэлжэлһэн аль…алгаар угтаа.

…иональностьнуудай Со…үрүүлэгшын орлогшо …алиев түрүүлэгшээр

… ондо СССР-эй ара…хые хүгжөөхэ гүрэ…эб тухай, мүн 1974 …ССР-эй гүрэнэй бюд…ай ба 1972 ондо … гүрэнэй бюджедэй … гүйсэдхэлгэһэн ту…дхэлнүүдые зүбшэн … тус заседани дээрэ …лүүлэгдээ.

…уссиин ССР-эй Ми…дэй Соведэй Түрүү… орлогшо, республи…спланай түрүүлэгшэ … Ф. Л. Кохонов тү…үгэ хэлэбэ. Бело… хото хүдөөгэй ажал…жахын болон соёл …ын байгуулалтын бү…лбаринуудта социа…ысөө үргэнөөр дэл…э гэжэ тэрэ хэлээ. …ика 1973 онние ехэ …тайгаар түгэсхэжэ …Промышленность про…худалдаха 11 һарын … болзорһоонь урид … Мүн хүдөө ажахын…мжалтанууд нилээд

…уссиин ССР-эй ара…хые 1974 ондо хүг…араа шэглэл тухай …хөөрөөд, хэдэн ду…удые оруулаа. … Госплан болон …Министрнүүдэй Со…эргэдэхи эрдэм, тех… асуудал эрхилдэг …комитет бусад ми…эзнүүдтэй хамта …эрэглэлэй эд товар… бүтээн гаргадаг …ятинуудые техниче…ар һайжаруулха ту… ехэтэ хэмжээнүү…а ёһотой гэжэ тэрэ

…эришэдэй, колхоз…олон мэргэжэлтэдэй, …ин бүхэли коллек… үүсхэл эдэбхи, зо…алынь предприяти…ажал хүдэлмэриин …нь, республикын …ые хүгжөөхэ шуха… болоо гэжэ проф… Литвагай респуб… Соведэй түрүүлэг…ат К. И. Мацкеви-

чус хэлэбэ. Социалис мүрысөөнэй үедэ Литвагай ажалшад аха дүү Белоруссиин ажалшадтай түрүү дүй дүршэлөө андалдан абалсана, бэе бэедээ туһална, мүн республикын предприяти, барилганууд болон ажахынуудта Москвагай «Динамо» заводой эдэбхи үүсхэл, Социалис Ажалай Герой барилгашан Злобинай дүй дүршэл болон юһэдэхи табан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ талаар ороной бусад эрхим түрүү хүнүүдэй, коллективүүдэй үүсхэлнүүд үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэнэ. Эдэ бүгэдэ хадаа совет арадуудай хани барисаанай бодото бэелэл мүн. Ороной бүхы амжалтада совет Литвагай ажалшадшье өөһэдынгөө хубита оруулна. Хүдэлмэриинь үндэрөөр сэгнэжэ, республикые Арадуудай хани барисаанай орденоор шагнаһанайнь түлөө литва арад Коммунис партиин Центральна Комитедтэ баяр баясхалангаа хүргэнэ.

Промышленностиин, эрдэм ухаанай, республикын соёл культурын улам хүгжэжэ, ажалшадай байдалай һайжаржа байһан тухай тоо, баримтануудые депутат дурдаба. Мал ажалые эршэмтэйгээр хүгжөөхэ тухай асуудалнууд дээрэ тэрэ дэлгэрэнгыгээр тогтожо хэлээ.

Удаань СССР-эй Нефть буйлуулдаг ба нефтехимиин промышленностиин министр депутат **В. С. Федоров** трибунада гараба. Табан жэлэй гурбан жэлэй түсэбые дүүргэлтын дүнгүүд, мүн Верховно Соведэй үзэмжэдэ табигдаһан 1974 оной түсэбэй болон бюджедэй проектнүүд совет арадай баатарлиг ажалай, Коммунис партиин, тэрэнэй ленинскэ Центральна Комитедэй, ЦК-гай Генеральна секретарь Леонид Ильич Брежнев түрүүтэй ЦК-гай Политбюрогой үдэр бүриин, нэтэрүү шанга ажалай үрэ дүн мүн гэжэ тэрэ онсолон тэмдэглэбэ. Партимнай КПСС-эй XXIV съездын зохёон найруулһан, коммунис байгуулалтын һүр жабхаланта түсэбые бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө эршэмтэй шанга ажал ябуулжа байна.

Ороной нефть буйлуулдаг болон нефтехимиин промышленностиин хүгжэлтын саашанхи хараа шэглэл тушаа министр дэлгэрэнгыгээр тогтожо хэлэбэ.

Буряадай промышленность, даб дээрэ абтаһан мэдээнэй ёһоор, табан жэлэй гурбан жэлэй туршада 1970 ондо үйлэдбэрилэгдэһэн продукциин гурбанай нэгэ хуби шахуу продукциие нэмэжэ гаргахань гэжэ Улаан-Үдын авиационно заводой директор депутат **С. И. Исаев** мэдүүлбэ. Һүүлэй жэлнүүдтэ сагай уларилай муу байгаашье һаань, ороһо тариан жэл бүхэндэ яһала ехээр, урда табан жэлэйхиһээ нэгэ бага үлүүгээр абтадаг байгаа.

Промышленностиин болон хүдөө ажахын продукциие саашадаа улам ехээр абаха арга боломжонууд үшөө бии гэжэ областной партийна организаци, республикын ажалшад мэдэнэ гээд үгэ хэлэгшэ тэмдэглэбэ. Партийна, профсоюзна болон комсомолой эмхинүүд, ажалай коллективүүд эдэ бүхы арга боломжонуудые бүри дүүрэнээр хэрэглэхын түлөө мүнөө эршэмтэй нэтэрүүгээр ажаллажа байна.

Тэрэшэлэн Национальностьнуудай Соведэй заседани дээрэ иимэ депутадууд үгэ хэлээ гэбэл: Туркмениин ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ О. Н. Оразмухамедов, Эстониин ССР-эй Йыгеваска районой «Лустивери» колхозой түрүүлэгшэ **М. Н. Куускла**, Кабардино-Балкариин АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ **К. С Кушхов**, Тувын АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ **М. К. Мендума** гэгшэд. Сессиин үзэмжэдэ табигдаһан, 1974 оной арадай ажахын түсэбэй болон гүрэнэй бюджедэй проектнүүд бүхы ороной, союзна республика бүхэнэй экономико болон соёл культурые хурдан түргэнөөр хүгжөөхые хараална гэжэ тэдэнэр тэмдэглэбэ. Совет арад урдань табигдаһан орёо ехэ зорилгонуудые дүүргэхэ гэжэ батаар найдажа байһанаа депутадууд мэдүүлнэ. Юундэб гэхэдэ, манай ороной арадай ажахы түсэбэй ёһоор хүгжөөгдэнэ, мүн Коммунис парти, ЦК-гай Политбюро, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев өөрөө дотоодын болон гадаадын сэсэн мэргэн политика ябуулна бшуу.

Тиигээд СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй заседани дүүрэбэ.

***

Үдэрэй 12 часта, Кремлиин ехэ ордон соо СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй болон Национальностьнуудай Соведэй хамтын хоёрдохи заседани эхилбэ.

Олон тоото айлшад — Москвагай болон Москвагай областиин ажалшадай түлөөлэгшэд, Советскэ Союзда байдаг дипломадууд, журналистнууд зал соо байлсаба.

Нүхэд **Л. И. Брежнев, Ю. В. Андропов, А. А. Гречко, В. В. Гришин, А. А. Громыко, А. П. Кириленко, Ф. Д. Кулаков, Д. А. Кунаев, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорный, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, П. Н. Демичев, П. М. Машеров, Б. Н. Пономарев, Г. В. Романов, М. С. Соломенцев, Д. Ф. Устинов, В И. Долгих, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев** гэгшэдые суглаагшад хүл дээрээ бодожо, уни үргэлжэлһэн нэрьемэ альга ташалгаар угтаба.

Национальностьнуудай Соведэй түрүүлэгшэ депутат **Я. С. Насриддинова** заседани нээгээ.

«1974 ондо СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ гүрэнэй түсэб тухай» гэһэн зүбшэхэ зүйлэй түрүүшын асуудалаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо, СССР-эй Госпланай Түрүүлэгшэ депутат **Н. К. Байбаков** түгэсхэлэй үгэ хэлэбэ.

СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Совет болон Союзай Совет 1974 ондо арадай ажахые хүгжөөхэ тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй зохёон найруулһан гүрэнэй түсэбые али бүхы талаһаань зүбшэн хараба гэжэ тэрэ хэлэнэ. 1974 ондо арадай ажахые хүгжөөхэ түсэб хадаа ороной экономикые саашадань хүгжөөхэ, арад зоной байдал һайжаруулха талаар КПСС-эй XXIV съездын табиһан зорилгонуудые шиидхэлгэдэ ехэ алхам болоно гэжэ СССР-эй Верховно Соведэй палатануудай түсэблэлгэ-бюджедэй болон һалбаринуудай комиссинуудай һанамжанууд ба нэмэлтэ элидхэлнүүд дотор, тэрэшэлэн депутадуудай хэлэһэн үгэ дотор онсолон тэмдэглэгдээ. Түсэблэлгэ-бюджедэй болон һалбаринуудай комиссинуудай нэмэлтэ элидхэлнүүдтэ, мүн депутадуудай хэлэһэн үгэнүүдтэ ерэхэ жэлэй түсэб сүм һайшаагдаа.

Гэхын хажуугаар хамта дээрээ 155 миллион түхэригэй пумаажан, нооһон болон торгон бүд, гутал, трикотажна хубсаһан болон арадай хэрэглэлэй бусад эд товарнуудые нэмэжэ худалдаха тухай дурадхал СССР-эй Верховно Соведэй түсэблэлгэ-бюджедэй болон һалбаринуудай комиссинууд оруулаа. Энээнэй ашаар олзо оршые 122 миллион шахуу түхэригөөр ехэ болгохо арга олдожо, энэ мүнгэн районой түбүүдые, районой мэдэлтэй городууд болон хүдэлмэришэнэй тосхонуудые болбосон түхэлтэй болгохо хэрэгтэ, больница, һургуули болон социально-культурна бусад эмхи зургаануудые заһабарилан шэнэдхэхэ, тэдээндэ хэрэгтэй эд бараа абаха, мүн бусадшье хэрэгүүдтэ зорюулагдаха байна. Эдэ дурадхалнууд хаража үзэгдэһэнэй һүүлээр абтаа гэжэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй даалгабаряар элидхэхыемни зүбшөөгыт. 1974 оной арадай ажахын түсэбтэ зохихо заһабаринууд оруулагдаха.

Үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлхэ, манай экономикын хүгжэлтые эршэдхэхэ, тэрэшэлэн арадай ажахыда бии байгаа арга боломжонуудые улам гүйсэдөөр ашаглаха, түбхын түрүүндэ бии байгаа предприятинуудаа эрхим һайнаар ашаглаха, мүн шэнэ предприятинуудые бүхы хүсөөрнь түргэн болзорто хүдэлгэхые оролдохо, материальна болон мүнгэ зөөриин баялигые зүбөөр хэрэглэхэ, хүдэлмэриин сагые һамшаха ябадал усадхаха зорилготой хэдэн шухала дурадхалнуудые депутадууд арадай ажахын түсэбые Верховно Соведэй хоёр палатын заседанинууд дээрэ зүбшэн хэлсэжэ байхадаа оруулаа юм.

Арадай ажахые хүгжөөхэ түсэб тушаа оруулагдаһан бүхы дурадхалнууд болон ажаглалтанууд анхаралтайгаар хаража үзэгдэхэ, тэдээгээр зохихо шиидхэбэринүүд абтаха гэжэ СССР-эй правительствын даалгабаряар Н. К. Байбаков мэдүүлбэ.

СССР-эй Министрнүүдэй Совет, СССР-эй Госплан, СССР-эй Госснаб, министерствэнүүд болон бусад организацинууд түсэбэй бодото дээрээ дүүргэгдэхэ үедэ арадай ажахыда бии байгаа шэнэ арга боломжонуудые элирүүлжэ, ниитын үйлэдбэридэ ашаглаха талаар хүдэлмэрээ үргэлжэлүүлхэ байна.

СССР-эй Верховно Совет хоёр палатада тус тустань голосовани үнгэргэжэ, 1974 ондо СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ гүрэнэй түсэб тухай Совет Социалис Республикануудай Союзай Хуули нэгэн дуугаар батална абаа.

«СССР-эй 1974 оной гүрэнэй бюджет тухай, СССР-эй 1972 оной гүрэнэй бюджедэй гүйсэдхэл тухай» гэһэн зүбшэхэ зүйлэй хоёрдохи асуудалаар СССР-эй Финансын министр депутат **В. Ф. Гарбузов** түгэсхэлэй үгэ хэлэбэ.

СССР-эй Верховно Соведэй баталамжада табигдаһан СССР-эй 1974 оной гүрэнэй бюджедые Союзай Соведэй болон Национальностьнуудай Соведэй түсэблэлгэ-бюджедэй ба һалбаринуудай комиссинууд, мүн сесси дээрэ үгэ хэлэһэн депутадууд нэгэн дуугаар сүм һайшаагаа гэжэ министр онсолон тэмдэглэбэ.

Арадай ажахын түсэбэй зарим зүйлнүүдтэ хубилалта оруулжа, энээнһээ уламжалан СССР-эй гүрэнэй бюджедэй олзо оршые 121,9 миллион түхэригөөр ехэ болгохо тухай дурадхал түсэблэлгэ-бюджедэй болон һалбаринуудай комиссинууд оруулаа.

СССР-эй Министрнүүдэй Совет түсэблэлгэ-бюджедэй болон һалбаринуудай комиссинуудай энэ дурадхалые абамаар гэжэ тоолоно.

СССР-эй Финансын министерство түсэблэлгэ-бюджедэй болон һалбаринуудай комиссинуудай, депутадуудай хэһэн бүхы ажаглалта, дурадхалнуудые анхаралтайгаар хаража үзөөд, зохихо хэмжээнүүдые абаха, харин шухала хэрэгтэй болоо һаань, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ элидхэхэ юм. Ямар хэмжээнүүдэй абтаһан тухай депутадуудта дуулгагдаха.

Палатануудта тус тустань голосовани боложо, СССР-эй 1974 оной гүрэнэй бюджет тухай Совет Социалис Республикануудай Союзай Хуули баталагдаба. Түсэблэлгэ-бюджедэй болон һалбаринуудай комиссинуудай заһабаринуудай хараада абтаад байхада, СССР-эй 1974 оной гүрэнэй бюджет олзо оршын талаар 194.300.866 мянган түхэриг байхаар, гаршын талаар 194.088.010 мянган түхэриг байхаар баталагдаа. Тиихэдэ олзо оршонь гаршаяа 212.856 мянган түхэригөөр үлүүлхэ байна.

Арадай ажахые хүгжөөлгэдэ, тусхайлбал хүндэ промышленность, барилгын индустри, хүнгэн болон эдеэ хоолой промышленность, хүдөө ажахы, транспорт, байрын-коммунальна ажахы болон арадай ажахын бусад һалбаринуудые саашадань хүгжөөлгэдэ хамта дээрээ 9518028 мянган түхэриг, социально-культурна ажал ябуулганuudта — хамта дээрээ 70283122 мянган түхэриг, тэрэ тоодо гүрэнэй социальна страхованиин бюджедээр — 22445674 мянган түхэриг һомологдохо байна.

Ороной оборонын хэрэгтэ 1974 ондо 17650000 мянган түхэриг гаргашалагдаха юм.

КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүдэй ёһоор, совет арадай байдалые саашадань һайжаруулха талаар табан жэлэй түсэбтэ хараалагдаһан хэмжээ ябуулганuudые бэелүүлхын тулада ерэхэ жэлдэ 15760000 мянган түхэриг жэлэй туршада зорюулагдаха, тэрээнһээ 5070000 мянган түхэригынь 1974 онһоо эхилжэ бэелүүлэгдэхэ хэмжээ ябуулганuudта гаргашалагдаха байна.

Мүн союзна республиканuudай гүрэнэй бюджедүүд Хууляар тогтоогдобо.

СССР-эй 1972 оной гүрэнэй бюджедэй гүйсэдхэл тухай тоосоое СССР-эй Верховно Совет баталаа.

Удаань СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй абаһан Указуудые баталалга гэһэн зүбшэхэ зүйлэй гурбадахи асуудалые сесси хараба. СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь депутат **М. П. Георгадзе** энэ асуудалаар элидхэл хээ.

Верховно Совет СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указуудые баталаад, зохихо хуулинууд болон тогтоолнуудые абаа.

СССР-эй наймадахи зарлалай Верховно Соведэй долоодохи сессиин зүбшэхэ зүйлнүүд дүүрэбэ. Сесси хааагдаһан дээрэ тоологдобо.

(ТАСС).

АЖАЛАЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ

Яруунын аймагай «Сельхозтехника» нэгэдэлэй коллективтэ ажалай түрүүшүүл олошорно. Энэ предприятиин хүдэлмэришэд байгша оной түсэбтэ даабари болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө ехэ оролдолго гаргажа байнхай.

Хүсэтэ «Урал» түхэлэй машинануудай жолоошод В. Житихин, А. Коновалов, мүн С. Грицай, А. Калинин, В. Пнёв, Т. Коваленко гэгшэд ашаа шэрэхэ даабарияа хододоо үлүүлжэ, коллектив соогоо алдар суута гаранхай. Тэдэнэр жэлэй эхинһээ эршэтэй һайнаар хүдэлжэ, жэлэйнгээ даабари түгэсхэхэ дүтэлөө. Автомашинадаа техническэ харууһа һайнаар хэдэг жолоошод аян замда гарахаар бэлэн байдаг юм.

Токарьнууд Т. Петрова, В. Машанов, слесарь В. Поляков гэгшэд бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлжэ, үдэр бүриин даабари 115 — 120 процентдэ хүргэжэ байдаг. Трактористнуудай дундаһаа А. Душанов, И. Бураков гэгшэд шалгарна.

Тус коллектив жэлэй һүүлшын үдэрнүүдтэ ажалай эршэ улам шангадхана. Табан жэлэй шиидхэхы жэлэй түсэбтэ даабари декабриин 20-до дүүргэхэ зорилго тэдэнэр урдаа табинхай.

В. БАЙБОРОДИН.

Ахын аймагай «Коммунизм» колхоздо Сэпил Сандыковна Гармаева хүдэлдэг юм. Энэ хүн 20 гаран жэл мал ажалда хүдэлһэн намтартай. Һүүлэй хэдэн жэлэй туршада һаалишанаар ажаллахадаа түрүүшүүлэй зэргэдэ оронхой. Гансашье колхоздоо бэшэ, аймаг соогоо мэдээжэ болоһон малшадай нэгэн юм. Байгша оной ажалай дүнгүүд энээнние гэршэлнэ.

С. С. Гармаева һаалишадай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсожо, харууһалжа байһан бүлэг үнеэдһээ 1973 ондо 14350 литр һү һааха гэжэ үндэр уялга абаһан байна. Түрүү һаалишан хэлэһэн үгэдөө гүйсэд хүрэжэ шадаа. Бүри ноябриин 1-дэ тэрэ 16658 литр һү һаагаад байһан юм.

Сэпил Сандыковна мүнөөшье ажалайнгаа эршэ һуладуулнагүй. Түсэбөө үни үлүүлээ ха юм. Тиибэшье жэлэй дүүрэтэр үшөө нилээд ехэ һүн түсэбһөө гадуур һаагдаха байна.

П. ЖУЖАЕВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: һаалишан Сэпил Сандыковна Гармаева.

Авторай фото.

ТҮСЭБНАЙ ҮЛҮҮЛЭГДЭХЭ

Хяагтын трикотажна фабрикын коллектив 80-аад ондоо зүйлэй хубсаһа нэхэжэ, оронойнгоо ажалшадта эльгээнэ. Һүүлэй сагта продукциингаа шанарые нилээд һайжаруулаа. Бүхы продукциингаа 98 процентыень эрхим шанартайгаар техническэ хиналтын таһагта тушаадаг болонхой. Һаяшаг Брянск хотодо нэхэмэл хубсаһанай яармаг үнгэргэгдэһэн юм. Энэ яармагта манай фабрикын коллектив олон зүйлэй хубсаһа эльгээгээ. Манай продукцида һайн сэгнэлтэ үгтэһэн байна.

Бидэнэр мүнөө бүри ехэ продукци гаргаха гэһэн зорилго урдаа табинабди. Фабрикымнай хүдэлмэришэд туйлаһан амжалтаяа улам арьбадхана. Үдэр бүри габшагайгаар ажаллана. Эдэнэй оролдолго шадабариин ашаар һара бүриин даабари үлүүлэн дүүргэгдэнэ. Бидэнэр байгша оной 11 һарын даабариһаа гадуур 479 мянган түхэригэй продукци худалдаанда үгөөбди. Түсэбһөө гадуур 67 мянган хэһэг трикотаж хубсаһан нэхэгдэжэ, 6 мянган гадар хубсаһан оёгдоһон юм.

Инна Фёдоровна Крыловагай даадаг цехэй коллектив энэ жэлэй эхинһээ эдэбхи ехэтэйгээр ажаллана. Хэдэн удаа дамжуулгын Улаан туг абажа, фабрика соогоо эрхимлээ. Иимэ түрүү хүдэлмэришэдэй оролдолгоор һайн шанартай продукци ехээр гаргагдана. Бидэнэр юһэдэхи табан жэлэй гурбадахи шиидхэхы жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргэхээр абаһан уялгаяа бэелүүлхэл байхабди.

В. АЛЕКСАНДРЕНКО,
Хяагтын трикотажна фабрикын инженер

АРБАН ХОНОГООР УРИД

Манай Баргажанай леспромхоз «Забайкаллес» комбинадай томохон предприятинуудай нэгэн болоно. Леспромхозоймнай коллектив ажал хэрэгээрээ үнинһөөл хойшо суурхажа байдаг. Һайн шанартай модо ехээр бэлэдхэжэ, оронойнгоо барилганuudта эльгээнэ. Бидэнэр СССР-эй 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан бүхэсоюзна мүрысөөндэ илажа, Ойн баярай тэмдэгээр шагнагдаа һэмди. Саашадаа бүри габшагайгаар ажаллаха, юһэдэхи табан жэлэй гурбадахи шиидхэхы жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн уялга жэлэй эхиндэ абаһан байгаабди.

Манай коллектив хэлэһэн үгэдөө хэр хүрэжэ байна хаб гээд уншагшад һонирхожо болохо. Бидэнэр байгша оной арба нэгэн һара соо 334 мянган кубометр модо бэлэдхэхэ даабаритай һэмди. Тэрэнээ 346 мянгада хүргэжэ, муу бэшэ үрэ дүн туйлабабди. Леспромхозоймнай олохон хүдэлмэришэд мүнөө 1974 оной түсэбөөр модо бэлэдхэнэ.

Владимир Еланович Тормозовой даадаг бага комплексно бригадын хүдэлмэришэд һарадаа хоёр мянган кубометр модо бэлэдхэдэг болоо. Эдэнэр байгша он соо 16 мянган кубометр модо бэлэдхэхэ даабаритай һэн. Тэрэнээ бүри сентябрь һара соо дүүргээ. Байгша оной 11 һара соо 21.721 кубометр модо бэлэдхээ. Эдэнэр декабрь һара соо 2300 кубометр модо бэлэдхэхээр шиидэнхэй. Иигэжэ урдаа табиһан энэ ехэ зорилгоёо бэелүүлжэ шадахал байха. Юуб гэхэдэ, Владимир Еланович Тормозов дүршэл шадабаритай хүдэлмэришэн юм. Ажалаа зүбөөр эмхидхэнэ. Бригада ТТ-4 маркын шэнэ тракторaar отологдоһон модоёо таллуулан шэрэнэ. Халаан соогоо 75—80 кубометр модо бэлэдхэжэ, даабаряа 15—20 процентээр үлүүлэн дүүргэнэ.

Георгий Семенович Яричин, Виктор Константинович Корбуков гэгшэдэй даадаг бригадануудай коллективүүд арба нэгэн һарын даабариһаа гадуур тус тустаа 3.000 кубометр модо бэлэдхэжэ, олоной дундаһаа шалгарбад.

Манай леспромхозой модошод шэнэ онол арга хэрэглэхэ хэрэгтэ ехэ анхарал табина. А. А. Дерягин, Д. П. Хайрутдинов гэгшэдэй даадаг бригадануудай хүдэлмэришэд мүнөө халаан хахад соо модо бэлэдхэжэ эхилээ. Эдэнэр халаан соогоо 135—140 кубометр модо бэлэдхэжэ, үндэр бүтээсэ туйлажа эхилбэ. Байтараа үшөө гурбан бригада халаан хахад соо модо бэлэдхэжэ эхилхэнь.

Модошоднай гурбадахи шиидхэхы жэлэй даабари декабриин 20-до дүүргэхэ гэһэн зорилго урдаа табинхай. Шэнэ онол арга, оньһон техникэ хэрэглэн, эдэбхи ехэтэйгээр хүдэлжэ байһан манай леспромхозой коллектив энэшье зорилгоёо бэелүүлхэ байха.

В. ИЗМАЙЛОВ.
Баргажанай леспромхозой главна инженер.

ЕРЭХЭ ЖЭЛЭЙ ТҮСЭБӨӨР...

Коммунист Анатолий Александрович Мартышинай даадаг вертолёдой экипаж Улаан-Үдын авиапредприяти соо эгээн түрүүлэн жэлэйнгээ даабари нэгэ һараар урид дүүргэбэ. Тэдэнэр арба нэгэ һара соо 15630 час ниидэжэ, ашаа зөөхэ жэлэйнгээ даабари 102 процент дүүргэһэн байна.

Экипажай гэшүүд уялгаяа даатагүй дүүргэхын тула ехээр оролдоно. Тиин түлишэеэ гамтайгаар гаргашалжа, гүрэнэй зоори алмаһан байна. Энэ коллектив коммунис ажалай нэрэ зэргэдэ хүртэһөөр үни болонхой. Авиапредприятида вертоледой хоёрхон экипаж коммунис ажалай нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй. Вертоледой юһэн лётчигто «коммунис ажалай ударник» гэһэн нэрэ олгогдонхой юм.

Вертоледой летчигууд жэлһээ жэлдэ мэргэжэл шадабарияа дээшэлүүлжэ, шэнэ техникэ шудална. Дүрбэн экипаж хүсэ ехэтэй «МИ-8» түхэлэй вертолет бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглана.

Коммунист Л. Н. Ахметвалеевэй хүтэлбэрилдэг «МИ-8» вертолёдой түрүү экипаж (хоёрдохи жолоошон В. М. Бельмесов, бортмеханик А. Е. Алексеев) даабаряа һара бүридэ үлүүлэн дүүргэнэ. Мүнөө Анатолий Александрович Мартышинай даадаг коллектив 1974 оной түсэбөөр ажаллажа эхилэнхэй.

И ХРАПУНОВ

МОДОШОД ШАЛГАРАА

Һаяхан Худанай леспромхозой модошод юһэдэхи табан жэлэй шиидхэхы, гурбадахи жэлэй түсэбтэ даабари дүүргээ гэһэн мэдээсэл олоной анхаралда табигдаа һэн. Ноябрь һара соо энэ предприятиин С. М. Линейцевэй бага-комплексно бригада түсэбтэ даабарияа 143 процент дүүргэжэ, 775 кубометр модо түсэбһөө гадуур шэрээд байна. Энэ бригадада КПСС-эй райкомой, аймгүйсэдкомой дамжуулгын улаан вымпел болон мүнгэн шан барюулагдаба.

Энэ леспромхозой модо шэрэдэг машинын экипажай гэшүүд Ю. Филатов, П. Спиридонов гэгшэд үнгэрэгшэ һара соо 264 кубометр модо түсэбһөө гадуур шэрэжэ, 119 процент даабарияа дүүргээ. Эдэнэй нэрэнь аймагай Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэхэ болонхой.

Мүн Хүртэйн леспромхозой П. И. Павловай, Ц. О. Жамбаловай, И. Д. Корнаковой бага-комплексно бригадануудай ажалыень онсолон тэмдэглэмээр. Эдэнэр мүн лэ түсэбтэ даабарияа амжалтатайгаар дүүргэжэ шадаа. Модо шэрэдэг машинануудай И. Н. Сидоровэй, Н. Н. Автусовай (Худан) Н. Кандинай, С. Базаровай (Хүртэй) экипажнууд түрүүшүүлэй тоодо оролсоно. Эдэнэр ноябрь һарынгаа даабариие горитойгоор үлүүлжэ, декабрь һарада үшөө һайнаар хүдэлхые оролдон ажаллажа байна.

Р ЦЫМПИЛОВ.
Хэжэнгын аймаг.

ХҮТЭЛБЭРИЛЭГШЫН НЭРЭ ХҮНДЭ

ЗОНДОО АНХАРАЛТАЙ БАЙХА, ҮГЭЕЭ ОЙЛГОЛСОХО

Хүтэлбэрилэгшэ гээшэ партиин политика бэелүүлхэ, олониитые элсүүлхэ «тушаалтай» парти ба арадай этигэмжэтэ нюур мүн болоно. Зониие ударидаха гээшэ орёо хэрэг. Хүтэлбэрилхы хүдэлмэриие эгээл хүнгэн ажал — заабари үгэбэл, тэдэшни дүүргэгдэхэ гээд зарим хүнүүд дэмы тоолодог. Ударидахы ажал юугээрээ хүндэб гэхэдэ, олон ондоо абари зантай, ажабайдал гээшые өөhэдынхеэрээ сэгнэдэг элдэб хүн зонтой хүтэлбэрилэгшэ харилсадаг байна. Хэды иимэ олон ондоошье hаа, бүхы хүдэлмэришэдынь нэгэ хүн мэтэ эбтэй эетэйгээр хүдэлхэ ёhотой. Коллективэйнгээ ажал хэрэгэй түлөө үндэр харюусалгатай байхаар бүхы хүдэлмэришэдөө хүмүүжүүлхэ, өөрынгөө заводто эзэн байхаhаа гадна гүрэнэйнгөө түлөөлэгшэдбди гэhэн мэдэрэлтэйгээр хүдэлмэришэн бүхэниие хүмүүжүүлхэ гээшэ шухала гээд В. И. Ленин зааhан байдаг.

Хүдэлмэрилэгшэдтэеэ харилсаагаа зүбөөр, шадамараар тогтоожо, ажалшадай бэлиг шадабари элирүүлхээр, үүсхэл эдэбхи бадаруулхаар эрхэ байдал байгуулжа шадабал, хүтэлбэрилэгшэ бүхэнэй ажал ябуулга амжалтатай байханьдамжаггүй. Ленинскэ түхэлэй совет хүтэлбэрилэгшэ гээшэ онсо шэнжэ шанартай байха ёhотой. Эдэнь ямар шэнжэ шанар бэ гэхэдэ, юумые партийна ёhоор хаража үзэхэ, ажал хэрэгээ hайнаар мэдэхэ, эхилhэн хэрэгээ эсэстэнь хүргэжэ шададаг, үүсхэл гаргадаг, hэргэг, юумэ түргэнөөр шиидхэдэг, даруу зантай, хүнүүдтэ налгайгаар хандадаг, зонойнгоо эрилтэ хэрэглэмжэдэ анхаралтай, туйлаhан амжалтануудаа зүн сооль сэгнэдэг, ажалай журам эбдэгшэдтэ партийна ёhоор шанга эрилтэ хэдэг—хүтэлбэрилэгшэд иимэ шэнжэ шанартай байха ёhотой гэжэ парти тоолодог байна.

Хүдэлмэришэд ба хүтэлбэрилэгшэд хоорондоо хододоо холбоотой байдаг гээшэ. Ажал үйлэдбэриин үедэ, бэшэ тээгүүршье, тусхайта албанай газарта мини юрыншье үедэ эдэ хоёрой харилсаан бэелүүлэгдэдэг байна. Эдэ харилсаануудай зариман тухайда тогтохо хүсэлэн бии.

Хүдэлмэришэд хүтэлбэрилэгшэд хоёрой холбоо харилсаан эхэнхидээ хаана байдаг бэ гэхэдэ, ажал үйлэдбэри болоно. Ажал дээрээ бэе бэеэ ойлголсохо гээшэ тон шухала байна. Юуб гэхэдэ, зүб харилсаан тогтобол, хүтэлбэрилэгшэшье, хүдэлмэришэншье урагшатайгаар хүдэлхэ байна бшуу. Үйлэдбэри дээрэ хүнүүдээ зүбөөр табяад, заабари захиралта үгэлгэйеэ энэ харилсаан эхилдэг юм. Иимэ даабари үгэхэдөө, тэрэниие бэелүүлхэ зоной hанамжа, арга боломжо элирүүлхэдэ, хоёр талын үгэеэ ойлголсохо талада hайн байдаг. Юуб гэхэдэ, хүдэлмэришэн гээшэ мини лэ даабари дүүргэгшэ бэшэ, харин бүтээхэ ажалаа өөрөө ухаалдилсахадаа, тэрэ хүн улам зоригтой урматайгаар хүдэлдэг гэжэ ажаглагданхай. Энээндэ нэгэ жэшээ дурдая.

Тимлюйн асбоцементнэ заводой директор В. И. Струневич энэ тушаалда үнинэй ажалладаг юм. Хүдэлмэришэн бүхэнэйнгөө арга боломжые hайса мэдэхэ байhан тула ямар нэгэн захиралта бэлдэхэдээ, ондоо хүнэй hанамжа hурал ташьегүй байгаа гэжэ hанахаар. Зүгөөр директор захиралта дүүргэхэ хүн бүхэнэй hанамжа заатагүй элирүүлдэг заншалтай. Иигэжэ үгтэhэн даабари түгэс бэелүүлэгдэхэ аргатай.

Бултанhаа үлүүгээр бүхы юумэ мэдэхэб гэдэг хүтэлбэрилэгшын хэрэгэй урагшатай байханьбэрхэтэй даа. Зонойнгоо hанамжа тоодоггүй ударидагшадтай коллективтэ ажалынь доройтопон лэ байдаг. Улаан-Үдын сабхи, валенка хэдэг фабрикын директор байhан нүхэр Слепнёв нэгэ үедэ эгээл иимэ замда ороhон юм. Предприятидаа намhаа томо ноён үгы гэжэ тоолоод, хүдэлмэришэдэйнгөө hанамжа дурадхал, мүн ниитын организацинуудайшье дурадхал тоохоёо болижо, бүхы юумэеэ гансаараа шиидхэдэг болоо hэн. Материальна урмашуулгын мүнгэ өөрөө хубаадаг, гансахан лэ захиралтын хүсөөр хүдэлдэг болобо. Ямар нэгэн үүсхэлэй гараа hаа, хооhон үгэ гаргаашадай хэрэг гэжэ тоолодог байба. Иимэ түхэлэй хүтэлбэри удаан тэсэхын аргагүй болоо hэн. Тиигэжэ партиин Советскэ райком энэ директорые тушаалhаань буулгаха баатай болоо бэлэй.

Хүдэлмэришэн хүтэлбэрилэгшэ хоёр социалис обществын адли эрхэтэй гэшүүд болоно. Энэ талаараа адли эрхэтэй, адли уялгатайшье гээшэ. Үсэгэлдэр лэ зэргэлээд хүдэлжэ ябаhан зон аад нэгэнииньхүтэлбэрилэгшын тушаалда дэбжүүлэгдэмсээрээ, хорхойгоод ондоо болоодхихо, томо томоор дуугарха, бултанда hургаал хэлэхэ—иимэ гэмшэлтэй ушар заримдаа үзэгдэдэг байна. Тушаалта хүнэй иигэжэ хубилhые партийна организациин саг соогоо обёоронгүй гараха болоо hаа, ехэл муу гээшэ.

Ударидалгын албанай шухала асуудалнуудые шиидхэхэ зуураа партийна организацинууд хүтэлбэрилэгшэдэй ажал ябуулга ходо анхаралдаа байлгаха, хүтэлбэрилгын онол арга мүлихэ ябадалдань туhалха, алдууhаань hэргылхэ ёhотой. Хүтэлбэрилхы тушаалтаниие шэлэн олохо, хүмүүжүүлхэ асуудал партийна суглаануудта, партийна комитедүүдэй зүблөөн дээрэ ходо хэлсэгдэдэг болоо. Энэнь яhала ашатай туhатай байгаа. Һүүлэй жэлнүүдтэ манай республика дотор албата тушаалдаа хүдэлжэ шадаагүй дээрэhээ ажалhаа сүлөөлэгдэhэн ябадал үсөрөө.

Тиигээшье хүдэлмэришэдтөө дээрэлхүү зан гаргаха, дүлии балай байха ябадал зарим тушаалтадай зүгhөө баhал үзэгдэдэг зандаа даа. Жэшээнь, Худанай леспромхозой ОРС-ын начальник В. Е. Истомин наймаанайнь зургаанда хүдэлдэг найман үхибүүдэй эхые ажалhаань гаргаhан байна. Энээнэйнь түлөө тус леспромхозой партийна организациин секретарь А. П. Фадеевые КПСС-эй Хэжэнгын райком шангаар зэмэлhэн байна. Тиихэдэ нүхэр Истоминиие захиргаанайнь зүгhөө зэмэ амасуулха асуудал табигдаба.

Эрдэм, техникын дэбжэлтын болжо байгаа мүнөөнэй эрхэ байдалда хүдэлмэришэдэй эдэбхи үүсхэл бадаруулха гээшэ мүнөө үеын хүтэлбэрилэгшын үмэнэ табигдадаг нэгэ шухала эрилтэнүүдэй нэгэн мүн. Бага гаргаша хээд, ехэ продукци гаргахын тулада хүдэлмэришэн бүхэнэй бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаха эрхэ нүхэсэл байгуулха шухала. Иигэхын тулада хүдэлмэришэдые зэбсэг болон материалаар хангаха, шэнэ юумэ нэбтэрүүлхэ хэрэгтэнь туhалха хэрэгтэй. Энэ ушарта хүтэлбэрилэгшэ гээшэ хэлэhэн үгэдөө хүрэжэ, найдуулhан юумэнүүдээ дүүргэхэ ёhотой. Тиигээгүй хадань хүтэлбэрилэгшын үгэдэ нэгэшье хүн үнэншэхөө болихо, ажалыньшье бүтэхэгүй.

Хүтэлбэрилэгшэ хадаа сугтаа хүдэлдэг зондоо олон янзаар нүлөөлдэг гээшэ. Тэдэнэйнгээ hайн үүсхэлые дэмжэхэ, амжалта туйлахадань, урмашуулха, байра байдалдань, амаралтадань анхарха. Зоной мэдүүлгэдэ, эрилтэдэ hэргэг байха гэхэ мэтэ болоно.

Улаан-Үдын судна бүтээлгын заводой директор Н. А. Розанов хүдэлмэрилэгшэдтэеэ уулзаха хэрэгтэ ехэ hаналаа табидаг юм. Заводой хашаа cooho гаража, кадрнуудай таhаг соо заагдаhан саг соогоо хүдэлмэришэдтэй, гэр бүлынхидтэйнь уулзадаг гуримтай. Өөhэдынгөө хүдэлмэришэдэй, гэр бүлынхидэй байдал hуудал дууhан мэдэхэ гэжэ оролдодогынь ехэ hайн.

Үшөө нэгэ жэшээ Зэдын аймагай «Мир» колхозой ажал хэрэг үргэн олониитэдэ эли болонхой. СССР-эй Верховно Советэй депутат Дондок Юможапович Цыбикжапов энэ ажахые хүтэлбэрилнэ. Ажалшан бүхэнэй, тэрэнэй гэр бүлын эрилтэдэ колхозой түрүүлэгшэ ехээр анхардаг, тиимэ тула ажахыншье хэрэг амжалтатай, бүтээсэтэй байдаг, — гээд колхознигууд өөhэдөө хэлэдэг юм. Колхозой бүхы гэшүүдэй үхибүүд саад, яслида ябадаг, тэдэнэй олониинь түлбэригүйгөөр байлгагдадаг болонхой. Энэ хэрэг колхозой правлени дээрэ зохёогдоhон. Зүгөөр түрүүлэгшын лэ үүсхэлээр иимэ хэмжээн бэелүүлэгдээ гээд хүн бүхэн hайн мэдэхэ ха юм даа. Иимэ ехэ оролдолго гаргахадань, зоншье урматайгаар хүдэлнэ.

Хэрбээ хүнэй hанамжа дурадхал хүнлөөд, тэрээнтэй зүбшэжэ, нүхэд ёhоор харилсажа хүдэлбэл, ехэ юумэн бүтэхэ жэшээтэй. Ехэ ажахы ударидаха зуураа ажалшан бүхэниие үйлэдбэриингөө эзэн гэжэ харадаг байбал, мүн лэ ехэ юумэн туйлагдаха байна. Иимэ хүтэлбэрилэгшэд предприятиингаа, ажахынгаа амжалтануудые нэн түрүүн коллективэй, бүхы ажалшадай гараар, хүсөөр бүтээгдөө гэжэ харадаг шуу.

Энээнэй хажуугаар ондоо түхэлэй тушаалтад дайралдадаг. Бии хээб, минии хүсөөр энэ тэрэ юумэн хэгдээ гэхэ мэтээр бүхы hайн юумые бэедээ татадаг хүтэлбэрилэгшэ коллективhээ таhаржа эхилдэгынь эли. Мүн үшөө ондоо түхэлэй тушаалтад дайралдадаг. Зондоо hаймhараад, наагуур, бэлэн аргаар олоной дунда хүндэтэй болохо гэжэ оролдодог. Иигэжэ олоhон нэрэ хүндэ хүтэлбэрилэгшые удаан саг соо абардагүй.

Эрилтэ ехэтэй, табиhан хараа шугамаа шууд сэхээр бэелүүлдэг хүтэлбэрилэгшые хүн зон хүндэлдэг байна. Зүгөөр эдэнь хараал шэрээл, захиралта болохо ёhогүй. Засагаа харуулха гэhэн бэеэрээ бүхы ажалшадтаа зэмэ амасуулжа ородог хүтэлбэрилэгшэдшье дайралдадаг даа. Нэгэ жэл соо 28 захиралта гаргаад, инженер, техникүүдтэ 47 дахин зэмэ тохоhон нэгэ хүтэлбэрилэгшые партиин Октябрьска райком заhаха баатай болоо hэн. Предприятидань ороймоо 44 хүн хүдэлдэг байгаа. Нэгэ механигынь 8 дахин, прораб 4 дахин нэгэ участогай магтаалтай начальник 4 дахин зэмэ амасаhан байна. Хүтэлбэрилэгшын алдуу заhагдаа hэн, теэд коллективтэхи байдал тэрэ дороо юу hайжарха бэлэй даа.

Хүтэлбэрилэгшэ гээшэ тушаалайнгаа ёhоор коллективэйнгээ гэшүүдые хүмүүжүүлэгшэ мүн. Өөрынь ульгэр жэшээ — алг зангынь, ажаллаха дүршэлынь, богонёор хэлэхэдэ, алхам бүхэниинь хүн зондоо нүлөө үзүүлдэг шуу. «Ажахын, хүмүүжүүлгын — эдэ хоёр хүдэлмэри хоорондоо нягта холбоотой. Экономикын ба захиргаанай талаар абтаhан шиидхэбэри бүхэнэй хүмүүжүүлхы шанар тухайнь хүтэлбэрилэгшэд хододоо бодолсохо зэргэтэй» гэжэ партиин XXIV съездэ хэhэн КПСС-эй ЦК-гай тоосоото элидхэл дотор хэлэгдэнэ.

Урагшатай hайнаар ударидахын тулада хүтэлбэрилэгшэ зондоо хүндэтэй байха зэргэтэй. Хэрбээ хүтэлжэ байhан ажал хэрэгтээ бүхы хүсэеэ, бүхы бэлиг шадабаряа, зүрхэ сэдьхэлээ зорюулан хүдэлдэг, хамтынгаа хэрэгые ажалшазонойнгоо аша туhатай зохилдуулжа шададаг байбалынь, зон тиимэ хүтэлбэрилэгшэеэ ехээр хүндэлдэг гээшэ. Нэрэ хүндэ гээшэ даажа ябаhан тушаалтай суг ерэжэ, хүндэ няалдадаг юумэн бэшэ. Тушаалаар бэшэ, харин оролдолгын хүсөөр, үзэл бодолой талаар нүлөөлhэнэй ашаар улад зоной хүндэ хайрада хүртэжэ болоно гэжэ В. И. Ленин зааhан байдаг.

Ажал үйлэдбэриин үедэ хүтэлбэрилэгшэд хүдэлмэрилэгшэд хоёрой харилсаанууд тухайда тогтообди. Энээнhээ гадуур ондоо холбоо барисаан гэжэ байдаг шуу даа. Жэшээлхэдэ, хамтаараа хүдөө гаража амарха, туристическэ аншалга болон бусад ниитын хэмжээ ябуулгануудта бултадаа хабаадаха. Иимэ уулзалгануудта хүнүүд бэе бэеэ улам hайнаар мэдэдэг байна. Цехэй начальник гү, али ондоо тушаалтан хүдэлмэришэнэйнгөө булэдэ айлшан боложо ерэхэ ёhотой гү, али үгы гү гэжэ арсалдалаг байна. Хэрбээ али али тээhээ хэм соогоо байгаа хадаа энээндэ муу юумэн үгы гэжэ hанахаар. Иимэ айлшалалга ажалай харилсаанда hаалта болохо ёhогүй. «Нэгэтэ гэр бүлымнай ехэ hайндэрэй урда тээ амаршалгын тэмдэг абабаб. Хараадхихадам, танил гараар бэшээтэй байба. Манай директор Павел Сергеевич Сытов амаршалhан байба бшуу. Мэдэнэ гүт, ятараа баярлаа hэмбиб...» — гэжэ нэгэ инженерэй хөөрэhые hананам.

Хүндэ ехэшье юумэн хэрэгтэй бэшэл даа. Дээрэ хэлэгдэгшэ дулаахан анхарал бүхы наhандань мартагдахагүйгөөр хүниие баярлуулаа бшуу даа. Иимэ гүн садьхэлэй харилсаан хүнүүдые hайн лэ болгоно.

Ударидалгын онол арга улам нарижуулха хэрэгтэ манай парти ехэ hаналаа табижа байдаг. Ажалша зондоо анхарлтайгаар хандахынгаа хажуугаар эрилтэ ехэтэй байха, ажалай журам шангадхаха эрилтэ табигдана. Ударидалгын алба hайжаруулха тухайда партиин XXIV съездын табиhан зорилгонуудые бэелүүлэн хүдэлөө хадаа ажалай коллективүүд КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ хэрэгтэ амжалта туйлахань лабтай.

В. ОРЛОВ

ЗАЛУУШУУЛАЙ ЭРМЭЛЗЭЛ БАДАРУУЛХА

Арадай ажахын алишье hалбари дээрэ олоороо хүдэлжэ байhан залуушуул залуу наhанайнгаа хаба харуулан, шэн габьяата ажалаараа алдаршадаг гээшэ.

Мухар-Шэбэрэй районно комсомолой XXXIII конференци боложо үнгэрбэ. ВЛКСМ-эй райкомой нэгэдэхи секретарь Ю. Ш. Парнаевай хэhэн элидхэл, делегадуудай хэлэhэн үгэ шагнажа hуухада, аймагай комсомолшууд болон залуушуулай нилээд эршэтэйгээр, эрмэлзэлтэйгээр хүдэлжэ байhаниинь элитэ харагдана. Өөрынгөө зэргэдэ гурбан мянга тухай залуушуулые нэгэдүүлhэн аймагай комсомолой организаци КПСС-эй XXIV съездын табиhан зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө эрид шууд тэмсэжэ байна. Аймагай ажахынуудай абаhан хүдөө ажахын бүхы продуктнуудай хахад шахуунь залуушуулай хүсөөр бүтээгдэнэ.

Ургажа ябаа залуу үетэниие хүмүүжүүлхэ, юрэнхы дунда эрдэмтэй болгохо талаар hургуулинуудай багшанарай коллективүүд мүн лэ ехэ хүдэлмэри ябуулна. Зунайнгаа амаралтын үедэ hурагшад ажахынуудта ошожо, горитой хүдэлмэри хэпэй байна. Тэдэнэр 46.100 хониной нооho хайшалаа, галуунай 49.700 дальбараа томо болгоо, 11.700 центнер үбhэ хуряажа абаа. Гэбэшье ВЛКСМ-эй райкомой хүдэлмэридэ дутагдалнуудай али олон байhаниинь конференциин хүдэлмэриин үедэ элирээ. Тиихэтэеэ хамта делегадууд тэдэ дутагдалнуудые усадхаха хэмжээ абаха шухала болоhые онсолон тодорхойлоо. «Мэргэжэлээрээ эрхим» гэhэн конкурс-харалга эмхидхэлгэ хадаа залуушуулые социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадуулха, залуу хүндэ ямар нэгэн мэргэжэл олгохо онол аргануудай нэгэн болоно. Гэбэшье иимэ хэмжээ ябуулга тоосоото үедэ минил хоёр дахин үнгэргэгдөө.

«Эрдэм» совхозой ВЛКСМ-эй комитедэй секретарь Б. Будаев үгэ хэлэхэдээ, үбhэ тэжээл бэлэдхэлгын, таряа хуряалгын хүдэлмэридэ ажахын комсомолшууд болон залуушуул эдэбхитэйгээр хабаадалсаа гэжэ тэмдэглээ. Жэшээнь, А. Цоктоевой хүтэлбэрилдэг комсомол-залуушуулай звено 3.500 центнер үбhэ сабшажа hүрилөө. Комсомолой гэшүүд комбайнернууд Ч-Д. Батуев, Н. Перелыгин гэгшэд тус тустаа 4.500—5.000 центнер орооhо сохиhон байна. Зүгөөр хүдэлмэриин халуун хаhын үедэ ВЛКСМ-эй райкомой хүдэлмэрилэгшэд хүдөөгүүр огто ябадаггүй, ургаса хуряалгын ябасаар hонирходоггүй, харин телефоноор лэ хүтэлбэри бэелүүлээд hуудаг заншалтай. Саашадаа райкомой хүдэлмэрилэгшэд ажахынуудаар ябадаг, бидэндээ туhаламжа үзүүлдэг болыт, гээд үгэ хэлэгшэ тэмдэглээ. Механизатораар, hаалишанаар, хонишоноор хүдэлдэг залуушуул ажахынуудта үсөөржэ байна. «Хүдөө нютагта ажаhуугаа хадаа хүсэтэ техникэ шудала» гэhэн уряа аймаг дотор үргэнөөр дэмжэгдээгүй.

Механизаторнуудаар хайшан гээд дуталдахаяа болиhон, хабарай тарилгын, таряа хуряалгын үедэ трактор, комбайнуудаа хоёр халаанда яагаад хүдэлгэдэг болоhон тухайдаа «Родина» колхозой трактористка басаган, делегат Галина Забровскаягай хэлэhэн үгэнүүд бултанай анхарал ехээр татаба.

Соёлой, болбосоролой, спортивна, ниитэ-политическэ хүдэлмэри эрид hайжаруулха, залуушуулай дунда социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, түрүүшүүлэй дүй дүршэл олоной хэрэг болгон, үргэнөөр нэбтэрүүлхэ асуудалнууд тухай ехэ хөөрэлдөөн болоо.

Комсомолой сэжэбайдал

— Һүүлэй хоёр ... туршада комсомолой о... зацинуудай секретары... семинар үнгэргэгдэхээ ... лишоо. Үнгэржэ ер... залуушуулые удариде... байд гаэд лэ hэлгэгдэнэ ... таhан шиидхэбэриин ... гэлтые ВЛКСМ-эй р... мүртэйгөөр шалгажа б... гүй. Сэхыень хэлэхэдэ, ... сомолой райкомой ху... рилэгшэд hүүлэй үедэ ... хигүйгөөр, оролдосог... хүдэлдэг болошонх... гэжэ Ленинэй нэр... колхозой комсомолой ор... зациин седретарь Г. К... ников шүүмжэлэл хээ.

Конференци зүбшэн ... сэгдэhэн асуудалаарал ... гэрэнгы шиидхэбэри ... ВЛКСМ-эй райкомой, ... галтын комиссиин шэнэ ... тав, областной комсом... конференциин делега... hунгагдаа. Удаань шэнэ ... комой эмхидхэлэй пл... болоо.

Б. ЖАМБАЛО...
манай ко...

ҮҮРГЭДЭЭ ХҮРЭМӨӨР ХҮДЭЛХЭ

Ахын аймагай комсомолой организациин конференци зарлагдажа, ВЛКСМ-эй райкомой ябуулhан хүдэлмэри тухай тоосоон зүбшэн хэлсэгдэбэ. Аймагай ажабайдалда залуушуулай дүүргэжэ байдаг үүргэнь яhала ехэ байха. Тэдэнэй хүдэлдэггүй үйлэдбэриин hалбари гэжэ үгы. Һаалишан, хонишон мал адуулагша, механизатор болон адуушадаар залуу үетэн олоороо ажаллана. Юhэдэхи табан жэлэй шиидхэхы удха шанартай гурбадахи жэлдэ дэлгэрhэн малшадай бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ залуу малшад эдэбхитэйгээр оролсожо, нилээдгүй hайн дүнгүүдые туйлажа гараа. Һаалишад С. Габанова, Т. Будаева, малшад С. Добшонов, В. Нехланова, механизатор С-Д. Дондоков болон бусадай нэрэ солонь аймаг соогоо яhала мэдээжэ болонхой. Мүн бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ илаhанайнгаа түлөө олон комсомолшууд болон залуушуул КПСС-эй райкомой, аймагай Советэй гүйсэдкомой Хүндэлэлэй грамотануудаар, үнэтэ бэлэгүүдээр шагнагданхай юм.

Мүнөө үедэ Ахын комсомолшууд болон залуушуул энэ жэлые амжалтатайгаар түгэсхэхын, ниитын малай үбэлжэлгые hайнаар үнгэргэхын түлөө габшагай ажаллажа байна. Энэ шухала кампаниие эрхимээр үнгэргэхэ хэрэгтэ тэжээлэй нөөсэ горитой үүргэ дүүргэдэг. Тиимэhээ үбhэ бэлэдхэлгын үедэ аймагай залуушуул яhала hайнаар хүдэлжэ гараа юм. Комсомол-залуушуулай 10 звено тиихэдэ ажаллаа hэн. Тэдэнэй дунда социалис мүрысөөн эмхидхэгдэhэн байна.

Аймагай комсомолой организаци соёл культурын талаhаа ажалшадые хангалгада эдэбхи ехэтэйгээр хабаадалсана. Энэ талаар «Улаан Аха» колхозой комсомолой комитет (секретариинь Я. Доржиева) горитой хүдэлмэри ябуулаа. Фермэ, гүүртэнүүдээр ябажа наада, зүжэг харуулдаг, ном hудар тараадаг, ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулдаг байна.

Аймагай комсомолой организациин олохон гэшүүдынь аймагай, сомоной Советүүдэй депутадуудаар hунгагданхай. Тиигэжэ Ахын залуу үетэн аймагайнгаа хүдөө ажахын, соёл культурын хүгжэлтэдэ горитойхон хубитаяа оруулна гээшэ.

Гадна конференци дээрэ комсомолой хүдэлмэридэ ушарhан дутуу дунданууд тэмдэглэгдээ.

Эдир үетэниие коммунис ёhоор хүмүүжүүлхэ, залуу малшадай дунда социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ хэрэг үшөөл муугаар ябуулагдана. Комсомолой, ажалай журам мүн лэ hула байгаа. Комсомолой зарим организацинууд ВЛКСМ-эй Уставай ёhоор хараалагдаhан болзорто суглаагаа зарланагүй. Эдэ мэтые тоосоото элидхэл хэhэн комсомолой райкомой секретарь Галина Токуренова дурдаа.

Элидхэл хэлсэлгэдэ ... баадалсаhан Г. Про... Я. Доржиева гэгшэд «5... Октября», «Улаан Аха» ... хозудай комсомолой ... низацинуудай хэhэн худ... ри тухай хөөрөө.

Комсомолой хүдэлм... саашадань эрид hайжа... ха, ВЛКСМ-эй гэшүүн ... хэнэй эдэбхи үүсхэл ... лүүлхэ талаар бэел... хэмжээ ябуулганууд к... ренци дээрэ хараалагд...

Конференциин хүдэл... дэ КПСС-эй райкомой ... ретарь нүхэр Гал... ВЛКСМ-эй обкомой ... лэгшэ нүхэр Семёнов г... хабаадалсаа.

Конференциин hүүл... лоhон эмхидхэлэй пл... дээрэ ВЛКСМ-эй райк... нэгэдэхи секретаряар Г... куренова, секретаряар ... Путункеев гэгшэд hунг...

В. ГАЛСАНО...

КПСС-эй РАЙКОМУУДТА

СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨНДЭ— ПАРТИЙНА АНХАРАЛ

Социалис мүрысөөнэй удха шанарые гүйсэд ойлгожо, тэрэнэй эмхидхэлдэ, тэрэниие боломото дээрэнь бэелүүлэн ябуулгада ажахынуудай партийна, профсоюзай комитедүүд горитой анхарал хандуулдаг байна. Хэжэнгын аймагай Худанай совхозой партийна комитет энэ талаар оролдолго гаргана.

Эндэхи гүүртэ, фермэнүүдэй коллективүүд социалис уялгаяа бүри жэлэй эхиндэ абадаг байна. Һаалишан, хонишон, үхэршэн бүхэн мүн лэ өөр өөрын социалис уялгатай. Тиихэдээ партийна комитет мүрысөөнэй хэр зэргэ ябажа байhыень саг үргэлжэ шалгадаг. Дүнгүүдынь hара, квартал бүхэндэ гаргагдаад, тусхай ханын hонин, «сахилгаан» хуудаhанууд дээрэ дэлгэрэнгыгээр харуулагдажа байдаг юм.

Иимэ оролдолгын аша үрэнь ехэ. Совхоз гүрэндэ hү тушааха түсэбөө ноябриин табанай үдэр дүүргээ. Һаалишадай олонхинь мүн лэ иимэ амжалта туйлаа юм.

Гэбэшье КПСС-эй райкомой бюрогой заседани дээрэ энэ асуудал зүбшэгдөө. Тиихэдэ энэ хүдэлмэридэ үзэгдэдэг дутуу дунданууд элирхэйлэгдээ. Худанай совхозой партийна комитет түрүү ажалшадай дүй дүршэлые олоной хэрэг болгохо талаар хүдэлмэриеэ hулаар ябуулдаг байна. Мүн заязим агитатор, политинформаторнууд лекци, хөөрэлдөөнүүдые үсөөнөөр хэдэг, тэдэнь удхынгаа талаар хилбархай байдаг. Улааха-Аралай, Сагаан-Нуурай hү hаалиин фермэнүүдтэ улаан булан мүнөө болотор нээгдээгүй байhаар.

Хоорондоо мүрысэжэ байhан коллективүүд бэе бэедээ айлшалалсажа, ажалайнгаа хэр ябажа байhые шалгадаггүй байhаниинь яhалашье голхормоор. Мүн совхозой хонишод ерэхэ жэлэйнгээ социалис уялгые мүнөө болотор абаадүй.

КПСС-эй райкомой бюро социалис мүрысөө бүри hайнаар эмхидхэхыень совхозой парткомдо (секретариинь Б. Р. Сапжимитыпов) эрилтэ табяа.

Р. ЦЫМПИЛОВ,
КПСС-эй Хэжэнгын райкомой таhагые даагша.

Иннокентий Васильевич Иванов гэр бүлэтэеэ 830 эхэ хони даажа абаад ажаллана. Тэрэнэй нүхэр Аграфена Баторовна гушаад жэлэй туршада хониин ажалда хүдэлhэн дүй дүршэлтэй хүнүүдэй нэгэн гэжэ «Байкал» учхоздо алдаршанхай.

—Үнгэрэгшэ жэлдэ манай бүлэ эрье хонидые харууhалhан юм. Гүрэндэ нооho худалдаха түсэбөө амжалтатайгаар дүүргээ hэмди. Ерэхэ жэлдэ эхэ хониин бүрнhөө хурьга түлжүүлхэ социалис уялгатайбди. Хэлэhэн үгэдөө хүрэхэ арга боломжо манда гүйсэд бии. Түл абах... сагнай ойртожо байна. Хурьгадые хааха... хаамжа, кормушканууд булта бэлэн,— гэжэ Эхэ-Герой Аграфена Баторовн... хэлэбэ.

Энэ малша бүлын 12 үхибүүдэй 8... ниинь арадай ажахын олохон hалбари... ажаллана. Тэдэнэй олонхинь дээдэ hу... гуули дүүргэнхэй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Байкал» учхозой т... рүү хонишон А. Б. Иванова басагадтая...

Д. БАЛДАНОВАЙ фото.

ДУТАГДАЛНУУДАА ДАРЫ УСАДХАХА

КПСС-эй Буряадай обком «Республикын худалдаа наймаанай болон ниитын эдеэ хоолой эмхи зургаануудай хүдэлмэри hайжаруулха хэмжээнүүд тухай» тогтоол абаа hэн. Энэ тогтоол бэелүүлхэ талаар ямар юумэнэй хэгдэжэ байhан, ямар дутуу дунданууд ушарhан тушаа хөөрэлдөөн Буркоопсоюзай партийна организациин нээмэл суглаан дээрэ хэлсэгдээ. Байгша оной арбан hарэ соо хүдөөгэй ажалшадта яhалашье ехэ эдеэ хоолой зүйлнүүд, эд бараан худалдагдаа.

Гэбэшье бүхы хэрэгнай тон hайжараа гэхын аргагүй гэжэ үгэ хэлэhэн коммунистнууд, мүн элидхэлшэ Буркоопсоюзай правлениин түрүүлэгшэ А. А. Именохоев хэлэhэн байна.

Жэшээлхэдэ, Байгал-Худараhаа хартаабха тушаан абахадаа бэлэдхэлэй управлениин хүдэлмэрилэгшэд тэрэнээ оройдоо шалгадаггүй байшоо. Гор коопторг асарhан хартаабхала газаа хаяа. Һүүлэй hүүлдэ тэрэнээ спиртзавод абаашаха баатай болоо.

Тиихэдэ Загарай тосхоной универмаг хараад үзэе. Энэ магазин hая баригдаhан, томошье, гоёшье. Теэд досоонь ороходо, шонын хүлдэшэхөөр хүйтэн, наймаалагшадынь сагаан халаадуудай оронда телогрейкэтэеэ гү, али пальтотоёо байжа хүдэлдэг.

Эдэ мэтынгээ дутуу дундануудые коммунистнууд hанаагаа зобон зааха зуураа, тэдэниие ямар аргаар усадхаха хэмжээнүүд тухай хэлээ.

О. КОЛМАКОВ,
манай штатнабэшэ корр.

СЕМИНАР БОЛОБО

Республикын политинформаторнуудай, лекторнүүдэй бүлэгүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй гурбан үдэрэй семинар Улаан-Үдэдэ болобо. Семинарта хабаадагшад КПСС-эй обкомой пропаганда ба агитациин таhагые даагша **М. М. Гаськовой** «Мүнөөнэй шатадахи үзэл сурталай хүдэлмэриин зорилгонууд тухай», КПСС-эй обкомой секретарь **В. Г. Бирюковой** «Республика дотор юhэдэхи табан жэлэй түсэбүүдэй дүүргэлтын ябаса тухай», Буряадай гүрэнэй багшанарай институдай доцент **В. И. Затеевэй** «Хүгжэнги социалис обществын эрхэ байдалда коммунис харилсаануудай хүгжэлтын зарим асуудалнууд тухай», Буряадай гүрэнэй багшанарай институдай ахалагша багша **Т. Б. Богомоловой** «Хүгжэнги социалис обществын гол түхэл, шэнжэнүүд, тэрэнэй түүхэдэхи hуури» гэhэн элидхэлнүүдые шагнаба.

Семинарай хоёрдохи үдэртэ партиин обкомой наука ба hургуулинуудай таhагые даагша **Л. Я. Похосоев** «Научно-техническэ революциин үедэхи социальна хубилалтануудай зарим асуудалнууд» гэhэн элидхэл хээ. Тиихэдэ лекторэй мэргэжэл шадабари тухай, Дүтын Зүүн зүгтэхи байдал тухай лекцинүүдые шагнаад, республикын литература ба искусствын хүдэлмэрилэгшэдтэй уулзаа.

Социалис оронуудай экономическа харилсаа холбоон, хүгжэнги капиталис оронуудай экономикодохи шэнэ үзэгдэлнүүд, арадай ажахые хүтэлбэрилгын ба түсэблэлгын асуудалнуудые hайжаруулха тухай элидхэлнүүдые шагнаа.

Манай корр.

МАЛАЙ ТАРГАН— ТЭЖЭЭЛЭЙ ХҮСЭНЬӨ...

Хориин аймагай Үдын совхозой шахамалай гүүрт... ахалагша малшан Д. Б. БАДАРХАНОВАЙ хөөрөөн...

Хэнэйшье мэдэhээр манай эндэхи Үдын голдо халтад гэхэдээл ган гасуур боложо, жэл бүри адууhа малнай үбhэ тэжээлээр дуталдаад, малай үбэлжэлгэ бэрхэтэйхэн байдалда үнгэрдэг гээшэ.

Тиимэhээ мэнэ hая болотор үхэрнүүдые үбэлдөө hайнаар эдеэлүүлжэ, шахан тарлалуулха тухай хэлсэдэгшьегүй байгаа. Юуб гэхэдэ, тэжээл алмаабди гээд, олонхи ушарта буруу, хашарагуудтаүбэлэй үедэ бага зэргэ үбhэ тэжээл эдюулhэн нэрэтэй үлзалгуулаад ондо оруулдаг hэмди. Тиихэдэнь үхэрнүүд хүйтэнэй үедэ шэгнүүрээ ехээр нэмээхэ, таргалхаhаа байха, харин зунай бэлшээридэ олоhон шэгнүүрээ бүри доошонь оруулжархидаг hааб даа.

Иимэ тулюур туйган байдалые саашадаа тэсэхын аргагүй байhаниинь эли. Хэрбээ үбэлдөө үхэр мал hайнаар шахан таргалуулаагүй hаа, жэлэй дүрбэдэхи квартала гүрэндэ мяха тушааха түсэбөө хайшан гээд дүүргэхэбши, аргагүй. Тэрэшэлэн үбэлэй сагта үбhэ тэжээл алмаабди гэжэ үхэрнүүдые үлэн хооhоор шахуу байлгахадамнай ямаршье үрэ гарадаггүй, үнэндөө, үбhэ тэжээл бүри ехээр гаргашалагдаад лэ мал шэгнүүрээшье нэмээнгүй hаладаг байгаа ха юм.

Эдэ бүгэдэ хараада абтажа, энэ жэлдэ совхозой түб тосхондо мал шахан таргалуулха гүүртэ шэнээр эмхидхэгдээ. Октябриин тэн багаар 330 үхэр эндэ суглуулжа, тэдэнээ томо жэжээрнь долоон ондоо бүлэг болгожо таhалаабди. Яахадааб гэхэдэ, бүхы шахамалнуудые нэгэ адли рационоор эдеэлүүлэнгүй, харин hаяар декабрь соо гүрэндэ тушаагдаха томохон үхэрнүүдыень амяарайнь илгаад, тэжээл бүри ехээр үгэжэ, шэгнүүрыень түргэнөөр нэмээхэ гээ ха юмбибди.

Шахалганда табиhанhаа хойшо түрүүшынхеэ hаяшаг шэгнэхэдэмнай томонуудынь тус бүридөө сүүдкэдээ дунда зэргэдэ 750—800 граммаар нэмээhэн, багашагуудынь 680 грамм хүрэтэр шэгнүүрээ нэмээhэн байба. Мүнөө декабрь соо гүрэндэ тушаагдаха үхэрнүүд тус тустаа 350 килограмм татана. Бүри багануудынь тус бүридөө 250 килограмм шэгнүүртэй болонхой.

Үхэр бүхэндэ үдэрэй 2,5 килограмм үбhэ, 2,5 килограмм зелёнко, 4 килограмм талха таряанай зүйл, hолоомо дуран соонь эдюулнэбди. Талха таряанай зүйлые хобоо соо адхажа, үглөөгүүрынь эдюулнэбди. Тиигээд бүлсэн уhаар уhалаад, үдэр, үдэшэнь үбhэ, зелёнко үгэнэбди. Эды олон малда үбhэ, зелёнко, hолоомо хорёо соонь зөөжэ үгэхэ гээшэ ажал ехэтэй хүдэлмэри болоно. Тиимэhээ бидэ шахамалнуудайнгаа эдеэлхэ хуhамагые үбhэнэйнгөө хорёос тойруулжа, малай өөhэдөө ерэжэ дуратайдаа эдижэ байхаарнь хэнхэйбди. Бидэ малшад үбhэ, зелёнко, hолоомыень хуу худхаад, хуhамагайнь захаар дүтэлүүлжэ үгэнэбди. Тиихэдэмнай тусгаар хэгдэhэн забhараар үхэрнүүд толгойгоо хэжэ тэрэ үбhэ, зелёнко, hолоомые эдидэг юм. Энээнэй ашаар оройдоол 4 хүн — дүршэлтэй малшад Анатолий Бухольцев, Валентина Догмеева, Владимир Содномов бидэ бүхыдөө 330 үхэрые ядамаргүй эдеэлүүлнэбди.

Гэхэтэй хамта ажалдамнай дутуу дунда юумэн үгы бэшэ... бии. Үбhэнэй шанар муу... рэниие хэдышье ехээр эди... хэдэ аша үрэ үгэсэнь... лай таргаласань бага ба... бшуу. Энээнhээ hайн ша... тай тэжээл шахамалнуу... үгөө hаа, дээрэ байгаа ... hанагдана. Хоёрдохёор, ... шахалганда бүри эртэнэй... дэhэн байгаа hаа, зарим... үхэрнүүдээ дулаан ха... сооhонь байлгаад шахахы... ла тэндэнь хобто корму... хэхэ байгаабди. Харин ... нөө тэдэмнай энэ хүйт... газаа эдеэлүүлэгдэжэ, ... жээл ехэ гаргашалагдаад... лай шэгнүүрээ нэмээсэнь... гашаг байна. Юуб гэх... үхэрнүүд хүйтэндэ газаа... хадаа бэеэ дулаасуулхые... ла эдиhэн тэжээлэйнгээ ... тойе минил бэедээ гарга... юм.

Тиигэбэшье ядахын ... үхэрнүүдые hүниндөө ... лаан байрада хонохынь ... үдэр бүри хуурай хибэ... доронь зузаанаар дэбд... бди.

Иигэжэ үбэлэй сагта ... нүүдтэ үбhэ тэжээл ... эдюулээд, богонихон бо... соо шахан таргалуулхада ... шье талаараа ашагтай ... на. Мүнөө совхоз гүрэндэ... ха худалдаха жэлэйнгээ ... сэбые болзор соонь дүүр... аргатай болоо. Бүх... 4.300 центнер мяхан ... хэлэй пунктда оруул... хань. Мүн ерэхэ жэлэй ... дэхи кварталай түсэбшье ... hал дүүргэгдэхэ байха.

СОЁЛШОД— ХҮДӨӨГЭЙ АЖАЛШАДТА

ХОЛЫН ГҮҮРТЭНҮҮД ДЭЭРЭ

Юрөөгэй Карл-Марксын нэрэмжэтэ колхозой партком соо ороходомнай, соёл культурын байшангые даагша Александр Нимаевич Галсанов, колхозой правлениин түрүүлэгшын орлогшо Пётр Лхамажапович Шагдуров хоёр парткомой секретарь Пётр Семёнович Малановтай малшадай соёл культурын гуламтануудай ажал хүдэлмэри тухай хөөрэлдэжэ байгаа hэн.

Эдэнэй хөөрэлдэhэниие шагнахадаа, тус колхозой hүү haалиин бүхы отделенинүүд дээрэ малшадай сүлөө сагаа үнгэргэхэ, лекци, элидхэл эмхидхэжэ, телевизор хараха, радио шагнаха, газетэ, журнал уншаха газартай болоо, хаа хаангүй улаан булангууд хүдэлнэ гэжэ ойлгомоор байба.

Үнэхөөрөө тус колхозой партком, правлени, отделенинүүдэй партийна эхин организацинууд hүү haалиин фермэнүүд дээрэ улаан булангуудые гоё hайнаар шэмэглэhэн, зохид дулаанаар түхеэрhэн байха юм. Жэшээнь, Дээдэ-Юрөөгэй фермын улаан булан соо ороходо дулаан, сэбэр, тэндэ малай үбэлжэлгын үедэ haалишадай дүүргэхэ социалис уялганууд, социалис мүрысөөнэй ябасые харуулhан тусгаар самбар, үйлэдбэриин түрүүшүүлые материальна, моральна талаар урмашуулха хэмжээнүүд аржыса бэшэгдээд, ханада үлгөөтэй байна. Гадна улаан булан соо хэгдэхэ, ябуулагдаха партийно-политическэ хүдэлмэриин түсэб үлгөөтэй.

Эндэхи фермын haалишадта түсэбэй ёhoop лекци, политинформаторнуудай хөөрэлдөөнүүд эмхидхэгдэнэ. Мэнэ haяхан партиин райкомой хүдэлмэрилэгшэ уласхоорондын байдал тухай лекци уншаа. Һарадаа хоёр дахин зооветеринарна hуралсал эмхи хэгдэнэ.

— Манай улаан булан соо үдэшэ бүри хүн олон байдаг. Газетэ, журналнууд бии. Залуушуулнай телевизор хараха дуратай. 10 хоног соо нэгэ дахин социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые гаргадаг, үйлэдбэриин суглаа зарладаг байнабди, — гэжэ haалишан Ольга Рябова улаан булангаа магтан хөөрэнэ.

Ганса Дээдэ-Юрөөдэ бэшэ, мүн бусадшье отделенидэ улаан булангууд hайнаар хүдэлнэ. Мүртэйдэ Үргэн-Адагта ерэхэдэ, малшад соелойнгоо гуламтануудые магтадаг, ажалhaa сүлөө сагаа зүбөөр үнгэргэдэг тухайгаа хөөрэдэг заншалтай.

Сэлэнгын аймагта «Фермын эрхим улаан булан» гэhэн нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө конкурс-харалга соносхогдоhон юм. Энэ конкурсдо хабаадахын тула эндэхи ажахынуудай партийна организацинууд hүү haалиин фермэнүүдэй дэргэдэ улаан булангуудые бии болгоо. Жэшээнь «Эрдэм» колхозой гурбан фермэ дээрэ улаан булангууд hайнаар хүдэлнэ, үнэхөөрөө малшадай соёл культурын гуламта болоо.

Манай аймагта hүү haалиин 29 фермэ бии, 29 улаан булан хүдэлнэ. Соёл культурын эдэ гуламтанууд малшадай соёл гэгээрэлэй эрилтэнүүдые дүүрэн хангахын түлөө мүрысөөндэ оронхой. Эрхим hайнаар ажал хүдэлмэриеэ табиhан улаан булангууд «Фермын эрхим улаан булангууд» гэhэн нэрэ зэргэдэ, мүнгэн шанда хүртэхэ байна.

— Улаан булангай хүдэлмэриие hайнаар эмхидхэжэ, малшадай дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөө гүрийшуулха, ажалай эршэ шангадхаха, тэдэнэй дунда политико-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулха ёhотойбди. Улан булангай үгы газарта хүмүүжүүлгын ямар хүдэлмэри, социалис мүрысөөн эмхидхэгдэхэб даа, — гэжэ «Эрдэм» колхозой парткомой секретарь нүхэр Дамдинов У. Ц. сэхэ мэдүүлнэ.

Партиин райком хирэ-хирэ болоод аймагай партийно-советскэ эдэбхитэдые колхоз, совхозуудта эльгээхэдээ, улаан булангуудай хүдэлмэриие шалгаха, тэндэ лекци, хөөрэлдөө эмхидхэхэ, тэдэнэй ажал хүдэлмэридэнь туhалха гэжэ онсо дурадхадаг юм. «Знание» обществын районой отделениин лекторнууд, колхоз, совхозуудай парткомуудай политинформаторнууд улаан булангууд соо горитойхон хүдэлмэри ябуулна. Соёл культурын хүдэлмэришэд, нютагай уран hайханай самодеятельностиин коллективүүд концерт, зүжэг табинад.

Б. ШИРЕТОРОВ,
манай штатнабэшэ корреспондент.
Сэлэнгын аймаг.

МҮНГЭ ЗӨӨРИЕЭ ХУБААРИЛАН ХЭРЭГЛЭЛГЭ

Уласхоорондын социалис экономическа харилсаа холбооной нэгэдэмэл програмые бодотоор бэелүүлгэ СЭВ-эй гэшүүн оронуудай харилсаанда тогтонижоhон ёhо гуримуудай аша үрэ дээшэлүүлгэдэ нүлөөлнэ. Тус программа бэелүүлхэ үедэ социалис гүрэнүүдэй экономическа холбооной шэнэ гуримууд мүндэлдэг. Хамтын мүнгэ зөөреэр предприятинуудые бодхоолго, үйлэдбэриин шэнэ хүсэнүүдые ашаглалга эдэнэй нэгэниинь болоно.

СЭВ-тэ хабаатай оронуудай капитальна hомололгынгоо мүнгэ зөөриие хубаарилан хэрэглэхэ ушар орон бүхэнэй, мүн бүхы социалис хани харилсаанай экономикодо таарамжатай ажалай hалбаринуудые хүгжөөхыень түргэдхэхэ арга олгоно. СЭВ-тэ хабаатай оронууд гушаад шахуу хамтын ехэ барилга хэхээр хараалаанхай. Тэдэнэй сметээр хараалагдаhан үнэ сэнгын түхэриг болгожо хараа hаа, хэдэн арбаад миллиард болоно.

Ямар нэгэ хэрэгтэ капитальнаар hомолhон мүнгэеэ үгэхэ ушар хадаа социалис оронуудай арадай ажахын шухала hалбаринуудай хүгжэлгэдэ таарамжатай байдал олгоно. Жэшээнь, түлишэ-элшэ хүсэнэй hалбарида мүнгэ зөөриеэ хубаарилан hомололго амжалтатайгаар бэелүүлэгдэжэ байнхай. Польшодо, Монголдо шулуу нүүрhэнэй шэнэ шахта хамhажа барилга СССР-тэ нефть үйлэдбэрилжэ бусад оронуудта дамжуулга эдэнэй тоодо ороно.

Металлургиин хүгжэлтэдэ ехэ мүнгэ зөөри hомологдоно. СССР-тэ, Курска суранзата аномалида, — түмэрэй рудае шанаржуулгын комбинат, мүн лэ эндэ жэлэй турша соо 10—12 миллион тонно булад хайлуулдаг комбинат, Монголдо — туулганан, вольфрамай ба молибденэй, Польшодо — сайрай, СССР-тэ — никель ба титанай, Болгарида — марганецай, СССР-тэ, Польшодо, Монголдо — зэдэй предприятинуудай барилганууд хамтын хүсөөр хэгдэжэ байна.

Капитальна мүнгэ hомололгын ехэнхи хубинь химиин промышленностиин хүгжэлтэдэ гаргашалагдаха юм. Советскэ Союзда аммофос үйлэдбэрилхэ «Фосфорит» гэжэ комбинат, СССР-тэ, Монголдо фосфорой холисотой түүхэй эд малтан абаха заводууд. СССР-эй газар дээрэ жэлэй турша соо 500 мянган тонно асбест гаргаха хүсэтэй Киембаевскэ шанаржуулгын комбинат, изопрентэ каучук үйлэдбэрилхэ предприятинууд, Усть-Илимэй целлюлозой комбинадай барилгануудые СЭВ-эй оронууд хамтаран бодхоожо байнхай.

Хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностьда, уhанай-мелиорациин ажахыда, гэр hууудал хангалгада хэдэ хэдэн барилганууд мүн лэ хамтын хүсөөр бүтээгдэхээр хараалагдана.

Мүнгэ зөөриеэ хубаарилга, гүрэнүүд хоорондын мүнгые хамтадхан нэгэдхэлгэ ахаа дүү оронуудай национальна болон интернациональна аша туhада тааруугаар хангана, гүрэн бүхэндэ, социалис хани нүхэсэлдэ бүхыдэнь экономическа аша үрэтэй.

Энэ тон зүб арга гээшэ гү? — гэhэн асуудал гарахадаа болохо. Эдэ зорилгонуудые ондоогоор, жэшээнь, нүгөө гурбадахи гүрэнhөө худалдан абажа гү, али бэе бэедээ худалдажа шиидхэхэдэ болохогүй гү?

СЭВ-эй гэшүүн оронуудай гадаадын экономическа харилсаанай хүгжэлтын дүй дүршэл уласхоорондын мүнгэ зөөриие хубаарилан эдлэлгэ эгээл аша үрэтэй арга болоно гэжэ элирхэйлэн гэршэлээ.

Социалис ондоо гүрэнлөө хомор продукци худалдан абалгые үргэдхэхэ гээшэ эгээл юрын арга гэжэ hанамаар байгаа. Гэбэшье социалис нэгэ оронhоо нүгөөдэдэнь продукци саг үргэлжэ худалдажа байха аргагүй бшуу. Хилын саана худалдагдадаг продукциинь улам дээшэлхэ ушарта худалдагша орон энэ мүнгэ зөөри ехээр гаргашалха hалбариие хүгжөөхэ шадалгүй болохол.

Жэшээнь, дэлхэйн социалис дэлгүүр дээрэ ехээр юумэ худалдадаг Советскэ Союз шулуу нүүрhэ, нефть түмэрэй руда, үнгэтэ металл болон химиин түүхэй эд худалдахадаа, машина ба түхеэрэлгэнүүдые худалдаhанhаа 5—8 дахин ехэ мүнгэ зөөри гаргашалдаг байна. Гэхэтэй хамта, малтан абадаг hалбриин предприятинууд буйлуулдаг предприятинуудhаа 2—3 дахин удаан болзор соо бодхоогдодог гээшэ. Имэhээ хилын саана продукциа худалдадаг оронууд барилгануудтаа шэнэ мүнгэ hомолхо баатай болоно. Мүнгэ зөөри ехээр гаргашалха продукци худалдадаг оронууд дэлхэйн социалис дэлгүүрые хоморой эд бараагаар хангахын тула үйлэдбэриингөө хүсэнүүдые өөhэдөө ашаглажа шадаха аргагүй болоно гээшэ.

Худалдан абадаг оронууд хомор продукци өөрынгөө хүсөөр үйлэдбэрилхэ бэшэ юм гү гэhэн асуудал гаража болохо. Энэ талаар тус орон ехэ бэрхэшээлнүүдтэй дайралдадаг. Мүнөө үе сагай эрилтэнүүдтэ үйлэдбэриин тааруу хүсэнүүдые гол түлэб байгуулха аргагүй байдаг. Энэ эгээл ехэ бэрхэшээлынь юм. Энэ талаар дүй дүршэлгүй, мэргэжэлтэдгүй, байхаhaa гадна хүдэлмэриин хүсөөр, арга зөбсэгээр дутамаг байха элдэб шалтагаан дайралдажа магад.

10—12 миллион тонно хүсэтэй заводто бусад адли эрхэ байдалда хайлуулагдаhан тонно булад 6 миллион тонно хүсэтэй заводой тонно буладhaa 20 процентээр үнэгүй байха гэжэ хэлэхэдэ, энэ элирнэ бшуу. Эдэ бүхы шалтагаануудые хараадаа абажа, мүнгэ зөөриеэ хубаарилаад, зохид хэмжээнэй, мүнөө үе сагай эрилтэдэ дүүрэн харюусахаар предприяти хамhажа барихада, нилээд ашатай туhатай.

Хилын саана продукцияа Худалдадаг ороной аша туhaha уламжалан, мүнгэ зөөри хубаарилгын шиидхэгдээгүй асуудалнуудые хараха болоо hаа, худалдаха продукцияа өөрынгөө хүсөөр үйлэдбэрилэн гаргаhанhaань СЭВ-эй бусад оронуудтай мүнгэ зөөриеэ хубаарилжа гаргаhаниинь hураггүй олзотой. Тааруу хэмжээнэй үйлэдбэри хүгжөөлгэ, эрдэм, техникын нөөсэ аргануудые хамтадхан хубаарилан хэрэглэлгэ, hайн шанартай продукци бүтээн гаргалгаhaа гадна, худалдадаг оронуудай оруулhан мүнгэ зөөриеэ зүбөөр эдлэхэ арга олоно. Түүхэй эд үйлэдбэрилхэ hалбариин хүгжэлтэдэ уласхоорондын мүнгэ урьhаар абажа, өөрынгөө мүнгые бага гаргашатай hалбарида, жэшээнь болбосоруулгын промышленностьда хэрэглэжэ болохо. Тэрэнэй ашаар продукцида мүнгэ гаргашалгын хэмжээн доошолно. Үйлэдбэриин экономическа аша үрэ дээшэлнэ. Тэрээнhээ ороной экономическа хүгжэлтэ эрид дулдыдадаг гээшэ.

Тиихэлээрээ мүнгэ зөөриеэ хубаарилжа хэрэглэхэ уласхоорондын программа бэелүүлгэ социалис бүхы оронуудай арадай ажахые хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ, эдэнэй экономическа ба научно-техническэ хүгжэлтын хэмжээе дүтэрхы болгохо, дэлхэйн мүнөө үеын ажахын харилсаанай оршондо социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай байдал бэхижүүлхэ үргэн ехэ арга боломжо нээнэ.

Альгимантас **ЛЕБЕДИНСКАС,**
экономикын эрдэмэй кандидат СССР-эй юумэнэй сэн тогтоохо гүрэнэй комитедэй эрдэм-шэнжэлгын институдай секторые даагша.

Ажалшадай бэшэгүүдhээ

ШУБУУШАДАЙ ОРОЛДОЛГО

Ториин шубуунай фабрикын коллективэй ажалай дүнгүүд эндэхи шубуушадай эршэтэй hайнаар хүдэлжэ байhыень гэршэлнэ. Шубуу тэжээлгын түрүү дүй дүршэл ажалдаа зүбөөр хэрэглэжэ шадаhанай ашаар энэ предприяти байгша ондо 420 центнер шубуунай мяха гүрэндэ тушааhан байна. Энэнь нёдондонойхиhоо нилээд ехэ болоно.

Мүн гүрэндэ 3262 мянган үндэгэн худалдагдаа. Тиихэдэ жэлэй эхинhээ хойшо тахяа бүриhөө дунда зэргээр 150 үндэгэн абтаhан байна.

Тээсгэн фабрикын хүдэлмэрилэгшэдэй суглаан болоно, ажалай дүнгүүд согсологдоо, саашанхи зорилгонууд тодорхойлогдоо. Тиихэдэ фабрикын гурбадахи цехэй коллектив социалис мүрысөөндэ илажа гараба. Энэ цехтэ эрхим шубуушад Т. П. Антонова, Л. Г. Смолина, Н. Я. Осинкина гэгшэд хүдэлдэг юм. Тэжээлээ гамтайгаар, ашаг үрэ ехэтэйгээр гаргашалhанай, ажалдаа харюусалгатайгаар хандажа, hайн дүнгүүдтэй байhанайнь түлөө тус цехэй коллективтэ дамжуулгын Улаан туг, 100 түхэриг мүнгэн шан барюулагдаба.

Хоёрдохи hуурида акклиматизаторщигуудай бригада гаража, улаан вымпел болон 75 түхэриг шанда хүртэбэ. Бригадын түрүү хүдэлмэрилэгшэд Анна Шахметова, Лидия Петрова гэгшэд фабрикын бии болоhонhoo хойшо ажаллана. Тэдэнэр түрэhөөр 6 үдэр болоhон дальбарaануудые 5 hapатай оолоторнь дэгжээгээд, ондоо бригадада тушаадаг юм. Байгша ондо энэ бригадын гэшүүд бүхыдөө 9500 дальбараа тэнжээhэн байна.

Түрүүшүүлэй зэргэдэ шубуушан Р. Т. Гемогеева оролсоно. Энэмнай өөрынгөө ажалай бүхы нюусые мэдэхэ болоhон хүн. Һүүлшын дүрбэн жэлэй туршада Роза Тимургалеевна хододоо hайн дүнгүүдтэй ябана. Түрүү шубуушан олон hураг-шадтай, дүршэл шадабряараа залуушуултай хубаалдадаг юм. Һаяшаг Р. Т. Гемогеева «Ажалдаа шалгараhанай түлөө» медаляар шагнагдаа hэн. Тэрээнтэй сугтаа хүдэлдэг П. А. Гонтова, А. Н. Климова гэгшэд мүн лэ hайн ажалай жэшээ харуулна.

Энэ фабрикада ажалай түрүүшүүл жэл бүри олошорно. Тэдэнэй дунда хүдэлмэришэн А. Г. Филиппов, автомашинын жолоошон И. Б. Филиппов болон бусад оролсоно. Зоотехник Ф. А. Пушкарева шубуушадай ажал hайнаар эмхидхэнэ.

Ториин шубуунай фабрикын хүдэлмэришэд табан жэлэй шиидхэхы оной түсэбтэ даабари болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө шармайн оролдожо байнхай.

В. БАШАРОВ.
Зэдын аймаг.

Социалис оронуудаар

ГАЗАЙ СОРГО ТАТАГШАДАЙ АМЖАЛТА

ПРАГА. «СССР- — Баруун Европо» гэжэ газай уласхоорондын соргын компрессорнэ [...]нэ станциие Чехословакиин [б]арилгашад болон хабсаргаг[...]ад Брнодо дүтэхэн байдаг [К]ралица хотодо болзорhоонь [...]араар урид ашаглалгада ту[ш]aаба.

Газай энэ сортын гурбадахи, [К]ралицкын станциин ашаглалгада үгтэхэдэ, ГДР, ФРГ, [А]встри болон Чехословаки руу [...]ярын сагта байгаалиин газые [...]ээр дамжуулха арга олдохо [б]айна.

Кралицка компрессорнэ стан[ци]hаа гадна, Коуржимдахи, [...]ельке-Капушанидахи станци[н]ууд хүдэлжэ байнхай.

Компрессорнэ дүрбэн, хубаа[р]лгын табан станциин [1]978 ондо ашаглалгада үгтэхэдэ, газай сорго проектээр [х]араалагдаhан хүсэндөө хүрэ[х]э юм.

Чехословаки соргоорoо газ [да]мжуулhанайнгаа түлөө жэл [бү]ри миллиард хахад кубометр [ба]йгаалиин газ Советскэ Союз[...]а абадаг болохо юм. Энэнь [ор]оной түлишын элшэ хүсэ[нэ]й нөөсые нилээд hайжаруул[на].

ХАРИЛСАА ХОЛБООН БЭХИЖЭНЭ

СОФИ. «Фармахим» гэhэн [...]га Советскэ Союзда, дэл[хэ]йн бусад оронуудта мэдээжэ [бо]лонхой. Болгариин эмэй, [ко]сметикын, парфюмериин [...]инүүд иимэ тамгатай юм. [...]үдэ сэбэрлэдэг «Помарин», [...]ери» гэжэ пастануудшье [...]э тамгатайгаар гаргагдана.

[С]овет эмэй болон парфю[мер]но-косметикын предприя[ти]нуудтай нягта харилсаа тог[то]hоной ашаар «Фармахим» [...]э амжалтануудые туйлана. [Раз]градта эмэй завод бодхоо[...]онь, Станка Димитров хо[...]о аскорбинай кислота үй[лэдб]эрилхэ технологи бэлдэхэ[д]ь совет мэргэжэлтэд болгар [...]эдтөө туhалhан байна.

[Р]азградтахи эмэй заводые [...]дхэхэ, Пештер хотодо эмэй [...]дой шэнэ цехэй проект бэ[лд]эхэ хэрэгтэ хоёр орон нягта харилсаатайгаар хүдэлжэ [бай]хай.

АЖАЛША ХАНОЙ

[Х]АНОЙ. ДРВ-гэй ниислэлэй [про]мышленна предприятинуу[дай] коллективүүд ноябрь hа[рые] hайнаар хүдэлжэ гараа. [...]аран завод, фабрика даа[лга]нуудаа үлүүлэн дүүргэжэ, [...]hөө гадуур хэдэн арбаад [...]ан донг сэнтэй продукци [гар]гаа. ДРВ-гэй ниислэлэй [...]-гай мэдээсэл соо иимэ [...] баримтанууд тунхаглаг-[дана].

[...]тын судна бүтээгшэд [...]3 ониие үйлэдбэриин ун-[...]дүнгүүдтэйгээр түгэсхэжэ [...]а. Эдэнэр шэнэ түхэлэй [...]нууд ба 100 тонно хүрэ-[...] ашаа зоохэ баржануудай [...]гые hаяхан эхилбэ. Пред-[illegible] (ТАСС).

Республикын Министрнүүдэй Соведэй телевидени ба радиогой комитедэй Центральна аппарадай цехтэ техникүүд Галина Чебунина, Тамара Андросова, Галина Левашева, Валентина Полянская гэгшэд хүдэлнэ. Тэдэнэр юhэдэхи табан жэлэй гурбадахи шиидхэхы жэлэй даабари болзорhоонь урид дүүргэжэ, 1973 оной социалис мүрысөөндэ илагшын тэмдэгтэ хүртэхын тула тэмсэжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Дүй дүршэлтэй болоhон ахалагша техник Валентина Михайловна Полянская ажалдаа.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ХИЛЫН СААНАҺАА

ТЕЛЕФОН·ТЕЛЕГРАФ·РАДИО

ВАРШАВА

НЭГЭ ҺАНАЛ

ТАСС

Хоёр ороной хоорондохи харилсаае саашадань үргэдхэхэ тухайда ПНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ П. Ярошевич, СФРЮ-гэй Союзна Гүйсэдхэхэ вечэй Түрүүлэгшэ Д. Биедич хөөрэлдэhэн, уласхоорондын хэдэ хэдэн гол шухала асуудалнуудые зүбшэhэн байна гэжэ Д. Биедичэй хани ёhоной албанай хэрэгээр ПНР-тэ ерэhэн тухай коммюнике дотор хэлэгдэнэ. Зүбшэгдэhэн асуудалнуудаар хоёр талын адли hанал бодолтой байhаниинь коммюнике соо тэмдэглэгдэнэ.

Политическэ, экономическа, соёлой hалбаринуудаар Польшын, Югославиин хоорондохи харилсаан амжалтатай хүгжэжэ байна гэжэ хоёр тала мэдүүлбэ.

Шахардуу байдал hуларуулхын, уласхоорондын харилсаа үргэдхэлгын аша туhада хүсэлэл оролдолгонуудые гаргаха хүсэлэнтэй байhан тухайдаа П. Ярошевич, Д. Биедич мэдүүлбэд.

БЕЛГРАД

Бриондо зүблөөн болобо

ТАСС

СФРЮ-гэй президент, СКЮ-гэй түрүүлэгшэ И. Броз Титын түрүүлэлгэ доро зүблөөн Бриондо болобо. СКЮ-гэй Гүйсэдхэхэ бюрогой ба Президиумэй гэшүүд, республикануудай СК-гай ЦК-нуудай, автономито хизаарнуудай комитедүүдэй, Союзна скупщинын, СФРЮ-гэй Президиумэй, республикануудай ба хизаарнуудай скупщинануудай, Союзна Гүйсэдхэхэ вечэй, Югославиин Ажалша арадай социалис союзай, ниитэ-политическэ бусад эмхинүүдэй, СФРЮ-гэй Конституциин проект бэлдэхэ комиссинуудай түлөөлэгшэд зүблөөнэй хүдэлмэридэ хабаадаhан байна. ТАНЮГ агентствын мэдээсэhэнэй ёhoop, конституциин проектые үргэн олониитын зүбшэн хэлсэхэ тухай, СКЮ-гэй Президиумэй болохоёо байгаа заседани дээрэ хаража үзэгдэн, удаань Союзна скупщинын конституционно комиссида табигдаха тус проектын текст тухай hанамжануудаа хэлсээ.

НЬЮ-ЙОРК

Харилсаагаа саашадань хүгжөөхэ

ТАСС

Совет-американ харилсаае саашадань hайжаруулха шухала гэжэ США-гай Компартиин национальна комитедэй түрүүлэгшэ Г. Уинстон уряалба:

Г. Уинстон Огайо штадтахи Йеллоу-Спрингстэ болоhон митинг дээрэ үгэ хэлэхэдээ, амгалан ёhoop зэргэ оршохын, бүхы арадуудай хоорондохи хани барисаа бэхижүүлхын түлөө Советскэ Союзай эсэшэ сусашагүй тэмсэдэгэй ашаар СССР-эй, США-гай хоорондын харилсаан hайжаржа байна гэжэ тэмдэглээ.

Бүхы дэлхэй дээрэ шахардуу байдал hулаpуулха, эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ туhа хүргэхэ ёhотойбди гэжэ Г. Уинстон хэлэбэ.

Совет-американ харилсаае hайжаруулгада тойбо татагшадые эрид шүүмжэлэн, эдэнэй хараа бодол американ арадай үндэhэн эрилтэнүүдтэ, хүсэлэнгүүдтэ харша, таарахагүй байна гэжэ тэрэ мэдүүлээ.

КАИР

СОВЕТСКЭ СОЮЗДА БАЯР ХҮРГЭНЭБДИ

ТАСС

Дүтын Зүүн зүгтэхи дайн байлдаануудай үедэ Советскэ Союз зүб хараа шугам баримталжа, Израилиин ээрхэг түримхэй ябуулганuудта эсэргүү тэмсэлдэнь араб арадуудта ехэ туhа хүргэhыень үндэрөөр сэгнэнэбди гэжэ Египедэй Араб Республикын Эб найрамдалай тала баригшадай Национальна соведэй генеральна секретарь Халед Мохи Эд-Дин хэлэбэ.

Эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй Москвада болоhон бүхэдэлхэйн конгресс дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгэ энэ хараа бодолыень элирхэйлэн гэршэлнэ.

Х. Мохи Эд-Дин эндэ, Египедэй олониитын түлөөлэгшэдэй үмэнэ үгэ хэлэхэдээ, Израилиин булимтаран эзэмдэhэн газар нютагуудые сүлөөлхын, Палестинын араб арадай үндэhэн эрхэ hэргээхын түлөө араб оронуудай тэмсэлтэй совет хүнүүд hанал нэгэтэй байна гэжэ мэдүүлбэ.

БРЮССЕЛЬ

Бельгиин Коммунис партиин съезд

ТАСС

Бельгиин Коммунис партиин XXI съезд декабрин 14-дэ эндэ нээгдэбэ. КПБ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн Жан Блюм съездын делегадуудые ,айлшадые халуунаар амаршалаа.

Партиин түрүүлэгшэ Луи Ван Гейтэй хэhэн КПБ-гэй ЦК-гай тоосоото элидхэлые съезд зүбшөөд, программна документнүүдые абаха, партиин хүтэлбэрилхы зургаануудые hунгаха байна.

Аха дүү партинуудай делегацинууд, эдэнэй дунда КПСС-эй делегаци съездын хүдэлмэридэ хабаадана. КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, КПСС-эй Свердловско обкомой нэгэдэхи секретарь Я. П. Рябов (делегациин хүтэлбэрилэгшэ), КПСС-эй Центральна шалгалтын комиссиин гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай уласхоорондын таhагые даагшын орлогшо В. В. Загладин гэгшэд КПСС-эй делегациин бүридэлдэ ороно.

АККРА

Уласхоорондын харилсаа тогтоохын түлөө

ТАСС

Национальна байгуулалтын хэрэгтэ туйлагдаhан дүй дүршэл хэрэглэн, Ганыч профсоюзуудай конгресс бүхы дэлхэйн хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнтэй харилсаа бэелүүлнэ гэжэ конгрессэй генеральна секретариин уялга дүүргэгшэ А. М. Иссифу мэдүүлээ.

Бүхы дэлхэй дээрэ амгалан байдалай хангагдаад байхадань лэ, хүгжэжэ байгаа оронуудта национальна байгуулалтын программанууд амжалтатайгаар бэелүүлэгдэхэ гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ. Совет профсоюзуудтай хани харилсаатай байhандаа Ганын ажалшад омогорхон баярлана гээд Иссифу хэлэбэ. Энэ харилсаамнай улам хүгжэн бэхижэхэ гээд найдадаг тухайдаа тэрэ мэдүүлээ.

ВЦСПС-эй делегаци семинарай хүдэлмэридэ хабаадаhан байна.

ЛОНДОН

Хүндэ хүшэр байдалтай

ТАСС

Англиин премьер-министр Э. Хит радио, телевиденеэр үгэ хэлэжэ, арад зондо хандахадаа, орон доторой экономическа байдал хүндэ хүшэр болоод байна гэжэ элирхэйлэн тэмдэглэбэ.

Электрын элшэ хүсэ алмаха шэнэ онсо яаралтай хэмжээнүүдые абаhан тухайдаа правительство соносхоо.

БУДАПЕШТ

Хэлсээн баталагдаа

ТАСС

ВНР-эй, ФРГ-гэй түлөөлэгшэдэй хэhэн хөөрэлдөөнүүдэй үедэ хоёр ороной хоорондо дипломатическа харилсаа тогтоохо тухай хэлсээн даб дээрэ баталагдаа гээд МТИ агентство мэдээсэнэ. Энэ хэлсээн хоёр ороной правительствануудай харалгада табигдаха.

БУДАПЕШТ

ХАНИ БАРИСААНАЙ МИТИНГ

ТАСС

Вьетнамай асуудалаар Париждахи хэлсээн вьетнам арадай агуу ехэ илалта, эдэнэй хүшэр хүндэ, үсэд не тэрүү тэмсэлэй үрэ дүн, социалис оронуудай арадуудай эб найрамдалда дуратай бүхы хүн түрэлтэнэй үмэнэhөө эдэниие саг үргэлжэ дэмжэжэ байлгын үрэ дүн болоно гээд Урда Вьетнамые сүлөөлэлгын Национальна фронтын ЦК-гай Президиумэй түрүүлэгшэ, Урда Вьетнамай Республикын Революционно саг зуурын правительствын зүбшэлэлтын соведэй түрүүлэгшэ Нгуен Хыу Тхо мэдүүлбэ.

Венгер-вьетнам хани барисаанай Дунайварошта болоhон митинг дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Париждахи хэлсээнэй гуримуудые хэлбэришэгүй сахиха эрилтэ сайгон захиргаанай, США-гай үмэнэ Урда Вьетнамай патриодууд табина гэжэ тэмдэглэhэн байна.

Венгриин Арадай Республикын Президиумэй Түрүүлэгшэ Пал Лошонци митинг дээрэ үгэ хэлэбэ. Аха дүү бусад социалис оронуудай арадуудтай хамта венгер арад Урда Вьетнамай патриодуудай үнэн зүб хэрэгые саашадаашье дэмжэхэ юм гэжэ тэрэ вьетнам ханинараа найдуулhан байна.

НЬЮ-ЙОРК

ООН-ой НЭГЭДЭХИ КОМИТЕДЭЙ ДУРАДХАЛ

ТАСС

Уласхоорондын эгээл гол шухала асуудалнуудай нэгэн тушаа шиидхэбэри гаргаад, Нэгэдэхи комитет (политическэ ба аюулгүй байдалай асуудалнуудаар) ООН-ой Генеральна Ассамблейн мүнөөнэй сесси дээрэхи хүдэлмэрээ дүүргэбэ. Зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хуряаха талаар бүхэдэлхэйн конференци зарлаха тухай тогтоолой проект баталхыень Генеральна Ассамблейдэ нэгэн hаналтайгаар зууршалhан байна.

Зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хуряаха талаар бүхэдэлхэйн конференци зарлаха тушаа правительствануудай hанамжа дурадхалнуудые, хараа бодол шэнжэлхын тула тусхай комитет бии болгохо гэжэ тус тогтоолой проектээр хараалагдана. Зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хуряаха тухай хөөрэлдөөнүүдэй амжалтатайгаар үнгэрхыень дэлхэйн бүхы арадууд хүсэнэ гээд тогтоолой проект дотор тэмдэглэгдэнэ. Зэбсэг хэрэгсэлнүүдые, илангаяа ядерна зэбсэгүүдые бүтээн гаргалга хороохын тула бүхы гүрэнүүдэй хүсэлэл оролдолго гаргахань шухала гэжэ эндэ хэлэгдэнэ.

ВАШИНГТОН

К. РАШ ҮГЭ ХЭЛЭБЭ

ТАСС

США-гай гүрэнэй секретариин орлогшо К. Раш гадаадын харилсаанай талаар Соведэй Чикагода болоhон заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ, совет-американ харилсаанай hайжаралга СССР-эй, США-гай хоорондохи экономическа харилсаанай hайжаралгаhаа нэн түрүүн дулдыдаха байна гэжэ тэмдэглэбэ. «Манай экономическа харилсаанай hайжараагүй hаань, политическэ харилсаанай hайжархыень хүлеэжэ болохогүй, — гэжэ тэрэ хэлээ.

Советскэ Союзтай экономическа, политическэ харилсаагаа бэхижүүлхэдэ, эб найрамдалай хэрэгтэ нилээд ехээр нүлөөлжэ шададгаха.

Шахардуу байдалай hуларалга США-гай, СССР-эй хоорондохи бүхы зүришэлдөөнүүдые үндэhөөрнь үгы хээгүй байна гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ. Тиигэбэшье Хамтын-боото Штадуудай, Советскэ Союзай хоорондохи харилсаа hайжаруулха арга боломжонууд мүнөө бии болонхой.

ВАШИНГТОН

Сагаан байшанда пресс-конференци болобо

ТАСС

США-гай президент Р. Никсон Сагаан байшанда үнгэргэгдэhэн пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ, элшэ хүсэнэй талаар правительствын хараалhан ябуулганuудые бэелүүлхэ тусхай бүлэгэй түрүүшын заседани тухай мэдээсэбэ. Элшэ хүсэ хэрэглэлгые саашадаа хороохо замуудые шэнжэлхын тула промышленно-элшэ хүсэнэй комитет байгуулха гээд энэ бүлэг шиидхээ гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Элшэ хүсэнэй дуталдал зайсуулхын түлөө тэмсэхэ хэдэ хэдэн шэнэ хэмжээнүүдые абаха тухай элшэ хүсэнэй федеральна бюрогой хүтэлбэрилэгшэ У. Саймон пресс-конференци дээрэ соносхоо.

РИМ

Хүдэлмэришэдые олоор ажалhаань гаргана

ТАСС

Италиин автомобиль бүтээдэг «Феррари» гэжэ компаниин 1 мянга шахуу хүдэлмэришэн, алба хаагша ажалhaa гаргагдаба. Дэлхэйн дэлгүүр дээрэ итальян автомобильнуудай үнэ сэнгэй эрид унаhантай дашарамдуулан, хүдэлмэришэдые үсөөлхэ баатай болообди гэжэ предприятиин ээзэд мэдүүлнэ. Италиин автомобиль бүтээдэг ондоо компаниин — «Мазератиин» ээзэд хүдэлмэришэдые олоор ажалhaань гаргахые хараалжа байhан тухайдаа соносхобо. Ушарынь юуб гэхэдэ, тус компаниин продукци дэлхэйн дэлгүүр дээрэ худалдагдалга гурбанай нэгэ хубяар бага болоо.

КАИР

А. Садат Г. Киссинджертэй уулзаба

ТАСС

Египедэй Араб Республикын президент А. Садат Каирта ерээд байhан США-гай гүрэнэй секретарь Г. Киссинджертэй уулзаба. Эдэнэй хоорондо хөөрэлдөөн болоо гээд МЕН агентство мэдээсэнэ.

САЯАНҺАА ВИТИМ ХҮРЭТЭР

АРАДАЙ ТЕАТР МОСКВАДА

Республикымнай уран һайханай харалгануудай хэдэн дахин лауреат болоһон, арадай театрнуудай 1970 ондо Красноярск хотодо үнгэргэгдэһэн бүхэроссин зональна харалгын нэгэдэхи шатын дипломант — Хурамхаанай аймагай Барханай арадай театрай коллектив мүнөөдэр холын замда — Москва мордобо.

Буряад ороноймнай арадай арба гаран театрай дундаһаа Барханай арадай театр энэ жэлэй республиканска харалгада түрүү һуурида гараһан юм. Һүүлээрнь арадай театрнуудай хоорондо үнгэргэгдэһэн уран һайханай бүхэроссин зональна харалгада 1-дэхи шатын диплом, үнэтэ бэлэгтэ хүртөө бэлэй. Нигэжэ Москва хотодо үнгэргэгдэхэ уран һайханай бүхэсоюзна харалгада хабаадалсаха эрхэтэй болоо һэн.

Совет Эхэ ороноймнай уужам үргэн хизаар нютагуудһаа ерэһэн арадай арбаад гаран театрнууд Москвада хүүгэдэй түбэй театрай сценэ дээрэ өөһэдынгөө бэлиг шадабари харуулхань.

Барханай арадай театрай артистнар: Буряадай АССР-эй искусствын габьяата хүдэлмэрилэгшэ Раднэ Ешононич Ешонов, тэрэнэй үхибүүд Розалия, Володя хоёрынь, тэндэхи дунда һургуулиин багшанар, Буряадай АССР-эй габьяата багша Будажаб Дмитриевна Будаева, Бубей [illegible]хинович Раднаев, Шагдар Очирович Ахалаев, колхозник Цыбикжап Очиров, почтын хүдэлмэрилэгшэд Сэсэгма Раднаева, Зинаида Номшиева, тиихэдэ Владимир Чойжопов болон бүхы дээрээ 26 хүн холын замда мордоо.

Барханай арадай театрай сценэ дээрэ Монголой мэдээжэ драматург Ойдобой «Далан худалч» гэһэн зүжэгые Зүүн-Сибириин соёлой институдай студент Галамгийн Энхболд найруулан табиһан байна. Мүнөө Энхболд Монгол нютагаа бусанхай. Хэнтэйн аймагай Үндэр хаан гэһэн хотын соёлой байшанда ажаллана. Энхболд өөрынгөө табиһан зүжэгые харуулхаяа Москва ошохоор уригдажа ерэнхэй.

Арадай инструментнүүдэй зургаан хүнһөө бүридэһэн ансамбль наадажа, «Далан худалч» гэһэн зүжэгые шэмэглэн гоёоно.

Анха түрүүшынхиеэ Москва ошожо ябаһан Барханай арадай театрай артистнарые РСФСР-эй габьяата артист Содном Буджапов хүтэлбэрилнэ. Тиихэдэ Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ Буряад драмын театрай уран зурааша Вадим Бройко зүжэг шэмэглэн гоёолгодо хабаадалсаха юм.

Буряад орон дотороо үнинэй мэдээжэ болоһон Барханай арадай театрай артистнарта холын аян замдаа амжалтатай ябажа ерэхыень юрөөе!

К. БУБЕЕВ.

ЛЕКТОР ЕРЭБЭ

Бүхэроссин «Знание» бүлгэмэй гэшүүн, Советскэ Союзай Герой генерал-майор Владимир Денисович Морозовые Зэдын аймагай ажалшад хани халуунаар угтабад. В. Д. Морозов Петропавловкын дунда һургуулиин һурагшадай уряалаар нишэ ерэһэн байгаа.

Эрдэмэй орьёл өөдэ ямар амжалтатайгаар дабшажа ябаһан, яажа ажалладаг, амардаг байһан тухайгаа һургуулиин комсомолшууд, пионернүүд айлшандаа дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгэбэ. Геройн ажабайдал тухай һонин юумэнүүдые үхибүүд мүн лэ мэдэжэ абаһан байха юм. Баяр ёһололой жагсаал дээрэ Советскэ Союзай Геройе һургуулиин хүндэтэ пионер болгон абажа, тэрээндэ галстук зүүлгэө.

В. Д. Морозов аймагай колхоз, совхозуудаар ябажа, уласхоорондын байдал тухай лекци уншаба.

ХАНИ ХАЛУУН УУЛЗАЛГА

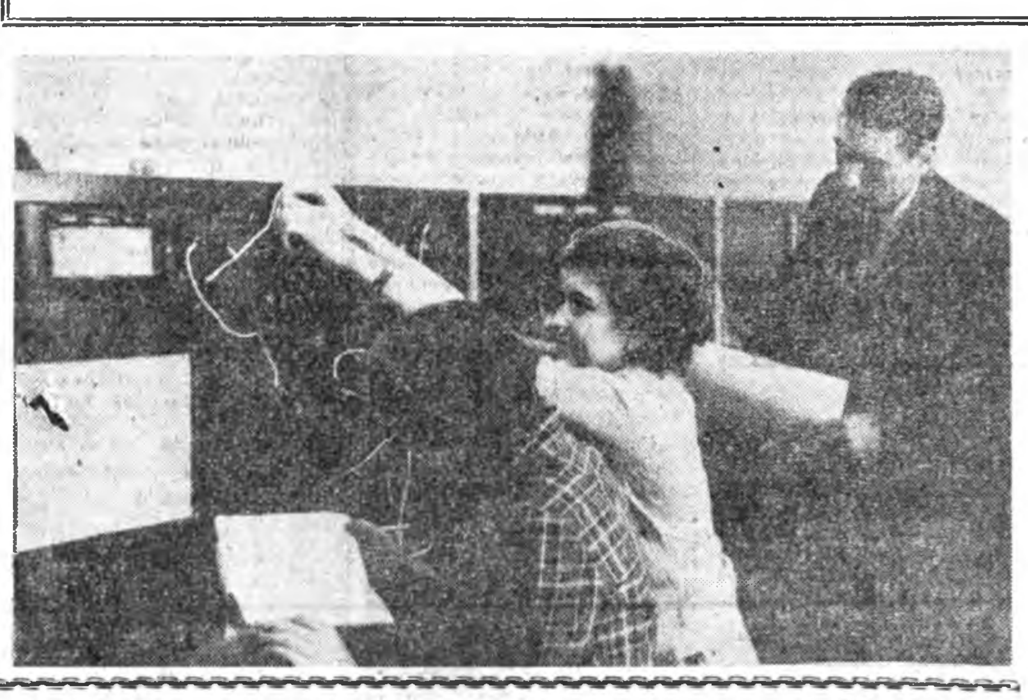
«БАЙГАЛ» АНСАМБЛЬ АЙЛШАЛБА

«Байгал» гэжэ дуу, хатарай ансамблиин коллектив Зэдын аймагай нютагуудаар айлшалба. Зэдэ голой ажалшад республикынгаа ниислэл хотын артистнуудтай нэгэнтэ бэшэ уулзаһан байха. Тиимэһээ энэ ансамблиин артистнар эндэ мэдээжэ болошо суурханхай. Тэдэнэрэй ошоһон лэ нютагта хүн зон хүндэтэйгөөр угтаба. Программын номер бүхэниие сугларагшад дахин дабтаха гэһэн уряалтайгаар, нэрьемэ альга ташалгаар дүүргээ.

Айлшад Цагаата, Гэгээтэ, Белоозерск, Петропавловка, Доодо-Бургалтай, Инзагата гэхэ мэтэ нютагуудаар ябажа, концерт харуулаа. Шухалань юуб гэхэдэ, аймагай бүхы малшад тэдэнэрэй наадаа хараха аргатай байба. Колхозуудай правлени, совхозуудай директор тусхай машинануудаар эдэнэрые нишэ тиишэнь ябуулба.

РСФСР-эй габьяата артистка Ч. Шанюшкина, Свердловско консерваторидо һуража гараһан дуушад Владимир Шагжиев, Ксения Игнатьева, хатаршад Эрнест Матоваров, Михаил Фатеев гэгшэдэй сценэ дээрэ гаража ерэхэдэ, харагшад хани халуунаар угтаһан байха юм.

А. ЕЛИСЕЕВ.

ЗҮҮН СИБИРИИН технологическа институдай электротехническэ факультедэй 4-дэхи курсын студентнэр шэнэ нээгдэһэн автоматикын лабораторидо орёо нарин электро-түхеэрэлгын аппаратура, автоматика шудална. Дүй дүршэлтэй болоһон Александр Николаевич Самсонов студентнэртэ энэрхы һайхан сэдьхэлээр хандажа, тэсэмгэй хүлеэсэтэйгээр, үндэр мэргэжэл шадабаритайгаар заадаг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: электротехническэ факультедэй 4-дэхи курсын студентнэр ээлжээтэ хэшээлдээ.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

СЭЛЭНГЫН ҺОНИН

1. МАЛШАДЫЕ ҺАЙНААР ХАНГАНА

Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо үбэлэй үедэ малшад, хонишодые комплексноор хангаха түсэб-график эртээнһээ табигдажа, парткомой заседани дээрэ баталагдажа, ажалшадай коллектив бүхэндэ хүргэгдэнхэй.

Жэшээнь, ажахын 1-дэхи отделениин малшад, хонишодые комплексноор хангаха хүдэлмэри коммунистка Н. Р. Галдановада даалгаһан байна. ДК-гай уран һайханай талаар хүтэлбэрилэгшэ, залуу коммунистка С. Д. Хободоева агитбригада хүтэлбэрилэлсэдэг юм.

Мүнөө үедэ колхозой түб һууринай соёлой, медицинын, КБО-гой, худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд бүгэдэ ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, недели бүхэндэ нэгэ дахин малшад, хонишодто айлшаладаг һайн һайхан заншалтай болонхой.

Хүдөө газарнуудта туха сүлөөгүйгөөр хүдэлжэ байһан колхозникуудые али бүхы талаһаань һайнаар хангахые оролдон, ДК-гай агитколлективэй гэшүүд, жэшээнь, нютагай темэнүүдтэ һонирхолтой программа өөһэдөө зохёожо, хүн зониие ехээр баясуулжа байдаг. Тэдэнэр октябрь һара соо «Загустайн галнууд» гэһэн программа хүдөөгэй ажалшадта харуулаа һэн. Өөһэдынгөө хүсөөр найруулан зохёоһон сценариин гол темэ ажалай түрүүшүүл болоно. Тэдээндэ зорюулагдажа, солгёо һайхан аялга дуунууд олоор зэдэлээ. Мүнөө һарада агитколлектив «Будамшуу» гэһэн программа малшадтаа харуулха зорилготой.

Гадна совет арадай мүнөөдэрэй ажабайдалай гоё һайханиие зураглан харуулһан аман үгын журналнуудые бэлдэдэг заншалтай. Ноябрь һарада соёлой байшангай, КБО-гой хүдэлмэрилэгшэд «Быт и эстетика» гэһэн журналтайгаар 2-дохи бригадын хонишодто айлшалаа һэн.

— Малшадые комплексноор хангаха хүдэлмэридэ Загустайн участково больницын хүдэлмэрилэгшэд, эндэхи дунда һургуулиин лекторнүүдэй бүлэгэй гэшүүд С. А. Савинов, Б. Б. Пурбуев, Н. Д. Нимаев болон бусад һайнаар хабаададаг, — гэжэ Соёлой байшангай хүтэлбэрилэгшэ Н. Р. Галданова хөөрэнэ.

Участково больницадань 26 хүн хүдэлнэ. Медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд мал ажалай точконуудаар ябаха үедөө ажалшадай бэеын элүүрые шалгадаг, санбюллетенүүдые гаргадаг, элдэб үбшэнһөө һэргылһэн тарилганuудые хэдэг, эмүүдые тараадаг, хөөрэлдөө үнгэргэдэг байна.

Тус колхозой мал ажалай хүдэлмэрилэгшэд комплексно аргаар гурбадахи жэлээ хангагдана.

2. СОЁЛОЙ ОРДОН СОО...

Загустайн соёлой ордон соо олон тоото кружогууд, тусхай нэрэтэй клубууд хүдэлнэ. Драматическа, уран һайханай кружогуудые уран һайханай талаар хүтэлбэрилэгшэ Светлана Дармаевна Хободоева ударидадаг. Танцын кружогые — Надежда Раднаевна Галданова.

Гадна ахалагша классуудай һурагшадта зорюулагдаһан «Ая ганга», «Комсомолой орон», «Залуу айл бүлын» клубууд соёлой ордондо хүдэлнэ.

Жэшээлхэдэ, комсомолой гэшүүн, оёдолшон С. Ц. Будаевагай хүтэлбэрилдэг «Залуу айл бүлын» клуб һайнаар хүдэлдэг. Үхибүүнэй түрэхэдэ гү, али залуушуулай шэнэ айл бүлэ болоходонь баярай оршон байдалда тэдэниие бүридхэлдэ абадаг заншалтай болонхой. Мүн тус клубай хэмжээ ябуулгада нютаг нуга соогоо хүндэтэй, жэшээтэ һайн айл бүлэнэр уригдажа, ажабайдалайнгаа баян дүй дүршэлөөр хубаалдахын хажуугаар, залуу үетэндэ һайн һайхан һургаал, заабари үгэлсэжэ байдаг. Гадна эстетикын асуудалнуудаар хөөрэлдөөнүүдые эмхидхэдэг. Лекцинүүдые уншалгада хүүгэдэй саадай хүмүүжүүлэгшэдые хабаадуулдаг.

Мүн «Комсомолой орон», «Ая ганга» клубуудай һара бүри үнгэргэжэ байдаг хэмжээ ябуулгануудые тоолохоо болоо һаа, яһала олон. Үдэшын һургуулиин һурагшад ба заочноор һуралсадаг студентнэртэ зорюулагдаһан «Сэнхир галханиие» «Комсомолой ороной» клуб мэнэ һаяхан үнгэргөө һэн. ШСМ-эй директор Р. Ц. Найданов, колхозой ахамад зоотехник М. Д. Данзанов, дунда һургуулиин багша Е. С. Дабаева гэгшэд сугларагшадта урда үгэ хэлэһэн байна.

Гадна энэ клуб «Загустайн комсомолой түүхэ хөөрэнэбди» гэһэн циклһээ аман үгын журналнуудые, тематическа үдэшэнүүдые бэлдэжэ үнгэргэһэн.

М. ЦЫРЕНОВ

ПАРИЖ ЭЛЬГЭЭГДЭХЭ БОЛОБО

Хүн түрэлтэн эртэ урда сагһаа хойшо агнуури эрхилдэг байһан. Мүнөөшье агнуури хүнэй ажабайдалда ехэхэн һуури эзэлһээр зандаа. Манай орон дотор агнууриин тусхай эмхи зургаанууд хүдэлнэ. Тиин амарха сагтаа агнаха дуратай хүнүүд баһал олон байдаг. Тиигэншьегүй яахаб. Агнуури хадаа һайн амаралта, бэе махабадые хатуужуулдаг спортын нэгэ зүйл шуу.

Ангай мүр мүшхэжэ, эсэсэй эсэстэ, баян олзотой бусаха гээшэ агнуушанай дээдын шагнал, баярайнь дээжэ боложо үгэдэг байна. Урда сагта зарим ангуушад бариһан ангайнгаа арһаар айбала хэдэг, эбэр, һоёоень хатаагаад, гэрэйнгээ ханада үлгэдэг заншалтай байгаа бшуу. Мүнөөшье энэ заншал орхигдоогүй. Хандагайн, бугын, хойто зүгэй зэрлиг орын эбэрнүүд, хабаргын, бодон гахайн һоёонууд ангуушадай байшанда, клубуудта табигдажа, хүнүүдэй һонирхол татан байдаг. Мүн выставкэ, конкурснууд ходо үнгэргэгдэжэ байдаг. Ангай газар нютагыень, буудагдаһан саг болзорыень, шэгнүүрыень тэмдэглэжэ абаһан ангуушанай олзо научна үнэтэй сэнтэй зүйл боложо үгэдэг. Эрдэмтэд тэрэниие шэнжэлдэг, тэрэ газартань ангуушадай болон оронуудай хоорондо элдэб мүрысөөнүүд үнгэргэгдэдэг байха юм.

Выставкэдэ, конкурсдо, харалгада табигдаһан ангай эбэр, һоёогой гоё һайханаараа, хэмжээгээрээ шалгараад байбал, эрхимдэ тоологдожо, алтан, мүнгэн, бронзо медальнуудаар шагнагдадаг, илагшадай дэбтэртэ бэшэгдэдэг байна.

1973 оной августда ВДНХ-да үнгэргэгдэһэн ангай выставкэдэ манай республикаһаа гүрөөһэнэй 4, бугын 1 эбэр эльгээгдэһэн юм. Энэ выставкын дүн согсологдожо, Москваһаа баярта мэдээсэл һаяхан ерэбэ. Манай ангуушад 4 дипломдо, 4 медальда хүртөө бшуу. Улаан-Үдын агнууриин район хоорондын инспекциин охотовед А. В. Родионов, Хэжэнгын киносетиин директор М. Ц. Ширапов гэгшэд шанда хүртэгшэдэй дунда бии.

Медальда хүртэһэн ангуушадай олоһон эбэрнүүд 1974 ондо үнгэргэгдэхэ бүхэдэлхэйн ангай выставкэдэ Париж эльгээгдэхэ болобо.

М. ГЫЛЫКОВ,
Буркоопсоюзай коопзверопромхозуудай трестын охотовед.

УРАН УНШАЛГЫН КОНКУРС

Студент ябаха гээшэ даншье тиимэ бэлэн хэрэг бэшэ: номоо һайнаар үзэжэ, эрдэм бэлигээ дээшэлүүлхэ хэрэгтэй бшуу. Тиигээдшье мүнөөнэй һуралсалай программа орёо болонхой, студентнэрэй үмэнэ ехэ зорилгонууд табигдана. Багшанарай зааһан, уншаһан номойнгоо удха гүнзэгыгөөр ойлгожо абаагүй һаа, ямар мэргэжэлтэн болохоб. Тиимэһээ студентнэр сүлөө сагаа тон зүбөөр хэрэглэхые бодомжолдог. Буряадай хүдөө ажахын хүтэлбэрилэгшэдые бэлэдхэдэг техникумдэ залуушуул олоороо һурадаг болонхой. Ехэ юумэ мэдэхэ, шадаха хүнүүд хүдөө тосхонуудһаа һурахаяа ерэнэ, тиимэһээ тэдэнэй эрилтэ ехэ.

Ерээдүйн агрономууд, зоотехнигүүд уран һайханиие һайн ойлгохоор хүмүүжүүлэгдэхэ зэргэтэй. Залуушуулые иимэ мэдэрэлтэйгээр хүмүүжүүлхэ зорилготой литературын таһаг уран хурсаар уншалгын конкурс эндэ соносхоһон байна. Нэгэдэхи, хоёрдохи курсын уран хурсаар уншаха дуратай олон студентнэр, багшанар энэ мүрысөөндэ хабаадалсаба. Ородой оюун бэлигтэ поэдүүд ба уран зохёолшод Пушкин, Лермонтов, Горький, Маяковский, Гоголь, Исаковский, Рождественский, Шаферан гэгшэдэй зохёолнуудһаа хэһэгүүд энэ үдэшэ зал соо зэдэлээ. Шагнажа һууhада ехэл урматай байгаа бэлэй. Мүрысөөнэй жюридэ техникумэй багшанар болон гурбадахи курсын студентнэр хабаадалсаа.

Өөрынгөө зохёоһон «Харгы», «Аяма халуун» гэһэн шүлэгүүдые уран хурсаар уншажа, Б. Цоктоев түрүү һуури эзэлбэ. И. Сенотрусова, Л. Зимина, Ф. Ушакова, Г. Маринов гэгшэд уянгата гоёор уншагшадта тоологдоо. Конкурсдо хабаадаһан студентнэр бултадаа жюрин зүгһөө халуун баярай амаршалгада хүртөө.

Мүнөө сагай залуушуулай уран зохёол, уянгата шүлэгтэ дуратай байһаниие энэ конкурс гэршэлнэ. Тиимэһээ энээндэл адли хүнэй зүрхэ хүдэлгэмэ, ухаан бодол гүйлгэмэ уран зохёол ба шүлэгүүдые уран хурсаар уншалгын үдэшэнүүдые үнгэргэжэ байбал, залуушуулые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ һайн нүлөө үзүүлхэ байна.

М. МЕДОВАЯ.

СПОРТ — СПОРТ — СПОРТ

ПИОНЕР ЗАНДАНОВ ТҮРҮҮЛНЭ

Шатараар Улаан-Үдэ хотын ба «Труд» бүлгэмэй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөнэй үшөө хоёр наадан үнгэргэгдэбэ. Эдир шатаршан Будажап Занданов дахинаа ехэ амжалта туйлаба. Тэрээнтэй наадаһан бэрхэ шатаршан Марактаев сагаа зүбөөр хэрэглэжэ шадангүй шүүгдэһэндэ тоологдобо. Дүрбэдэхи наадандаа республикын чемпион Залкиндтай уулзаа. Бэрхэ шатаршантай наадабашье, Будажап мэтдээгүй. Сагаанаар наадаһан Залкинд тэнсэхэ дурагүй байжа, бүхы хүсэ шадалаараа оролдон наадаба. Тиигэбэшье багахан алдуу гаргаа. Энээниие Занданов шадамараар хэрэглэжэ, тэмээгээ үгөөд, хүбүүгээ бэрсэ болгоходонь. Залкинд шүүгдэһэнээ мэдэрхэ баатай болобо. Нигэжэ Будажап нэгэшье шүүтдэнгүй дүрбэн наада үнгэргэбэ.

Пионер Андрей Громов шатаршан Черноскутовай түрүүшын алдуунуудые һамбааршалжа, хоёр хүбүүень абаад, удаань шүүһэн байна.

Пионер Леонов Намжилов, Балханов гэгшэдые шүүжэ, хоёр очкотой болоо.

Пионер Андреев Степановые («Спартак») шүүгээд, Прутовойтой («Буревестник») тэнсэхэдээ, нэгэ хахад очкотой болонхой.

Энэ хоёр наадана Медведев («Труд»), Сапарин («Спартак») гэгшэд амжалта туйлаба. Медведев Мещеряков («Спартак»), Хангалов («Локомотив») хоёрые: Сапарин, Гороховский (авиазавод) Цыденов («Спартак») гэгшэдые шүүжэ тус тустаа хоёр очко нэмээбэ.

Сидоровтэй («Спартак»), Игумновтай («Труд») тулалдаһан Ильин («Труд») мүн баһа илалта туйлаба.

Шатаршан Агафонов, Димов («Буревестник») Тоневицкий (авиазавод) хоёрые шүүбэ.

Үнгэрһэн дүрбэн нааданай дүнгөөр 4 очкотой Занданов түрүүлжэ ябана. Медведев, Громов, Андреев, Леонов, Сапарин, Прутовой гэгшэд тус тустаа 3 очко абанхай. Хоёр хахад очкотой шатаршад Залкинд, Агафонов, Ильин, Хангалов, Кликунов, Брылев, Степанов гэгшэд тэдэнэрэй удаа ябана.

В. МАМИЛОВ.

„СЭЛЭНГЭ—III" нааданда хабаадагты

Даамай Федераци нютаг нютагай даам наадаха дуратайшуулые 1974 ондо эхилхээ байгаа заочно мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсахыень урина. Нигэжэ бэе бэсэдээ бэшэг бэшэлээжэ наадахадаа даамшад элдэб һонин ябадалнуудые бодомжолхо сүлөөтэй байдаг. Тиимэһээ онол шадабариия дээшэлүүлхэ арга боломжотой гээшэ. Жэшээнь, үнгэрэгшэ жэлдэ 1-хи разрядай нормо дүүргэһэн 8 хүнэй табаниинь 1972 оной май һарада дүүргэгдэһэн «Сэлэнгэ-1» мүрысөөндэ хабаадалсаһан байна. Тэдэнэр заочно мүрысөөндэ хабаадалсажа эхилхэдээ разрядгүй байһан юм. Республика доторнай шатараар заочно «Сэлэнгэ-III» наадан 1974 оной январиин хорёодоор эхилхэнь. Наадандa хабаадалсаха дуратайшуул мэдүүлгэеэ январиин нэгэн болотор Буряадай республикын Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи физкультурын ба спортын комитедэй даамай федерацида эльгээхэ зэргэтэй. Мэдүүлгэ соогоо, нэрэ обогоо, түрэһэн жэлээ, спортивна разрядаа, ажалладаг газараа, тушаалаа болон гэрэйнгээ адрес бэшэхэ ёһотой.

С. КОЗАРЕНКО,
БурАССР-эй даамай федерациин президиумэй гэшүүн.

ШАНГАШУУЛ ШАНДА ХҮРТЭБЭ

Дээдэ-Онгостойдо хүн зон олон, хүлгөөтэй байба. Тиигэншьегүй яахаб, үбэлэй мүрысөөнэй халуун хаһа нээгдэхэнь бшуу. Тиин шамбай шадалтай басагад, хүбүүдэй урилдахые харахада, ямар һонин байдаг гээшэб! Олон урилдаашад мүрысөөндэ хабаадахаяа ерэнхэй. Тэдэнэй дунда студентнэр, багшанар болон алба хаагшад олон. Техникумүүдтэ һурадаг 12 басагадай команда санаар урилдаанай эстафетэ эхилбэ. 12 модоной зайда команда бүхэнһөө дүрбэн спортсмен гүйлдэхэ зэргэтэй. Индустриально-педагогическа техникумэй команда (Кучерова, Козлова, Фадеева, Сафронова) түрүүшын шатаһаа түрүүлжэ, амжалта туйлаба. 1 час 3 минута 13 секунда харуулжа, түмэр замай техникумэй басагад хоёрдохи һуури эзэлбэ. Индустриально-педагогическа техникумэй хоёрдохи командын басагад 1 час 3 минута 50 секунда саг харуулжа, гурбадахи һуурида гараа.

Техникумүүдэй эрэшүүлэй командануудай дундаһаа 1 час 4 минута саг харуулһан индустриально-педагогическа техникумэй хүбүүд түрүү һуури эзэлээ.

Тэдэнэй удаа лесотехническэ техникумэйхид 1 час 6 минутын туршада энэ зайе гүйлдэһэн байна.

Эхэнэрнүүдэй командануудай дунда прибор бүтээлгын заводой басагадай команда илаба. Тэдэнэй дүн — 58 минута 10 секунда. Хоёрдохи һуурида оёдолой фабрикынхид, тэдэнэй удаа нарин сэмбын фабрикын басагад.

Модо болбосоруулгын комбинадай эрэшүүлэй команда үйлэдбэриин коллективүүдэй дундаһаа хэды жэлэй туршада түрүү зэргэдэ ябана. Тиин мүнөөшье 1 час 3 минута харуулһан тус команда дамжуулгынгаа шан алдабагүй. Улаан-Үдын 13-дахи дунда һургуулиин багшанар хоёрдохи, «Динамо» бүлгэмэйхид гурбадахи, физкультурын комитедэй команда гурбадахи һуурида гараба.

Спортын бүлгэмүүдэй дунда мүрысөөнэй эхилхэдэ, технологическа институдай эхэнэрнүүдэй команда 52 минута 44 секундын туршада гүйлдэжэ, түрүү һуури эзэлбэ. Тэдэнэй хоёрдохи команда 54 минута 50 секунда харуулжа, хоёрдохи һуурида гараа. Тиин гурбадахи һуури «Локомотив» бүлгэмэй санашадта хүртэһэн юм.

Хүдөө ажахын институдай спортсменүүдэй эрэшүүлэй команда хабаадаба. Тэдэнэр Кабанскын аймагай Селенгинск тосхон шадар болоһон мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлһэн юм. Мүнөөшье 12 модоной зайе 1 час 25 секундын туршада гүйлдэжэ түрүүлбэ. Валентин Фомин, Бато Цыренов, Владимир Дуненко, Николай Фролов гэгшэд гүйлдэһэн байна 1 минутаар тэдэнэрһээ гээгдэһэн багшанарай институдай команда (Пантелеев, Савельев, Мироманов, Григорьев) хоёрдохи һуури эзэлээ.

Үбэлэй спартакиадын хаһа эхилжэ, сааньын ута, богонишье зүргэнүүд, санашад, таанадаа хүлеэнэл.

Н. ИВАНОВ.

УЛААН-Үдын ажалшадай гэр һуудалай эрилтэ хэрэглэмжэнүүдые хангадаг комбинадай химиин аргаар хубсаһа сэбэрлэдэг цехэй хүдэлмэрилэгшэ Ирина Емельянова Левченко олон жэлэй турша соо хубсаһа угаагшаар хүдэлнэ. Элдэб толбо һуужа, хирэ тооһондо даргадажа үнгэ зүһэгүй болоһон хубсаһан тэрэнэй гарта ороходоо, магазинһаа абтаһан шэнги гоё һайхан болоод байдаг. Ирина Емельянова үдэрэйнгөө даабари 130 процент дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: И. Е. Левченко ажалдаа.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВОЙ фото.

«СПОРТЛОТОГОЙ», «СПОРТЛОТО-2-ой ТИРАЖАЙ ДҮНГҮҮД

«Спортлотогой», «Спортлото-2-ой» декабриин 10-да Усть-Каменогорскдо үнгэргэгдэһэн 34-дэхи тиражай дүнгүүдые Спортивна лотерейн главна управлени согсолбо.

«Спортлото» — Нэгэшье хүн зургаан номер таагаагүй. Табан номер таагшад — 2139 түхэриг, дүрбэн номер тааһан хүнүүд — 50 түхэриг, гурбан номер таагшад — 3 түхэриг абаха байна.

«Спортлото-2» Хэншье зургаан номер таажа шадаагүй. Табан номер таагшад — 2094 түхэриг, дүрбэн номер тааһан хүнүүд — 39 түхэриг, гурбан номер таагшад 3 түхэриг абаха юм.

34-дэхи тиражай шүүбэри 1973 оной декабриин 21-һээ 1974 оной январиин 20 болотор нөөсэлгын түбэй кассануудаар түлэгдэхэ байна.

Удаадахи тираж декабриин 20-до Воронеж хотодо үнгэргэгдэхэ.

(ТАСС).

„ПОЛИТЕХНИАДА-73"

Сибириин ба Алас-Дурна зүгэй политехническэ институдта һурадаг студентнэрэй дунда, боксоор мүрысөөн Улаан-Үдэ хотодомнай үнгэргэгдэбэ. Энэ мүрысөөн манай хотодо, нэн түрүүшынхиеэ «Труд» бүлгэмэй спортын ордон соо болобо.

Кемерово, Омск, Эрхүү, Новосибирск, Красноярск хотонуудай, Алтайн хизаарай болон Буряадаймнай республикын команданууд тус мүрысөөндэ хабаадалсаба.

Ахалагша судья Олимпиин нааданай мүнгэн медаляар шагнагдаһан В. Баранниковай мүрысөө нээһэнэй удаа арһан бээлэйтэн ринг дээрэ гаража, шанга тулалдаан эхилбэ.

Мүрысөөнэй түгэсхэһэн тухай хонхын жэнгиртэр, алишье командын түрүү һуурида гарахые мэдэхын аргагүй байшоо. Тиимэһээ хүнгэн солбон хүдэлсэтэй, шанга шандааһатанай уулзалга болоо гэхэдэ алдуу болохогүй. Тулалдаан дүүрэжэ, түрүү һуури эзэлһэн Зүүн-Сибириин технологическа институдай командын ахалагша тренер Б. Доржиев ба тренер С. Банзаракцаев гэгшэд түрүүшын халуун амаршалгада хүртэхэ золтой байба. Политехниада-73» нааданай чемпионууд болоһон Улаан-Үдэ хотымнай Г. Нагаслаев, Ц. Жамбалов, А. Анфилофьев, П. Федотов, В. Розенкинд гэгшэд мүн сугларагшадай магтаалда хүртэжэ, Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнагдаба. Хоёрдохи һуурида гараһан Красноярскын командын чемпионууд гэхэдэ Н. Горгаков, Нефедов Н. Чурбанов ба В. Санулин болонод. Манай хүршэ Эрхүүгэй политехническэ институдай команда гурбадахи һуурида гараһан байна. Тэдэнэй дундаһаа А. Шимаков гансаараа чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртөө.

Л. КОВАРСКИЙ.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита» харуулна:

14.05 — Һүүлэй һонин. 24.10 — **Үнгэтэ телевидени.** «Рогатая глина» — мультфильм. 14.30 — Һурагшадта — «Будильнигэй» программа. 15.00 — «Советскэ Союзда алба хэнэб!». 15.30 — Э. Шим. «Ребята с нашего двора» — телевизионно олон серитэй зүжэг. Табадахи ушар. 16.05 — 16.15 — Забһарлалга. 16.15 — **Үнгэтэ телевидени.** «Киногоор аяншалгын клуб», 17.30 — **Үнгэтэ телевидени.** «Москвагай коньки». Фигурна һолжоролгоор уласхоорондын мүрысөөн. 19.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа.

Улаан-Үдэ харуулна:

19.30 — Үхибүүдтэ мультфильмнүүд харуулагдаха, 20.10 — «Байгалай шэмэг» — телевизионно журнал (буряадаар).

«Орбита» харуулна:

21.00 — «Экранда кинокомеди» — «Хүгжэмтэ ушар» — уран һайханай фильм. 22.25 — «Телевизор харагшадай асуудалнуудта «Правда» газетын политическэ шэнжэлэгшэ Ю. А. Жуков харюусана». 22.25 — «Известия» газетын шанда хүртэхын түлөө хоккейгээр уласхоорондын уулзалга. СССР-эй, Швециин суглуулагдамал команданууд наадаха. 23.40 — 23.50 — Забһарлалга. 23.50 — Хоккей наадалгын үргэлжэлэл.

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ харуулна:

15.00 — «Хатар, зугаа наадanай үедэ» — телевизионно хүгжэмтэ фильм. 16.10 — «Развязка» — уран һайханай фильм. 17.30 — Концерт.

ПОНЕДЕЛЬНИК, ДЕКАБРИИН 17

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ харуулна:

18.00 — Дамжуулгын программа. 18.05 — Үхибүүдтэ «Заколдованный мальчик» — мультфильм. 18.55 — Теле-һонин (буряадаар). 19.1[illegible] — Промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдтэ — «Прогресс» гэжэ дамжуулга. 19.55 — Телевизор харагшадай гүйлтаар Улаан-Үдын телевидениин «Поезд идет на юг» гэһэн телеочерк харуулагдаха. 20.15 — «Уласхоорондын шэнжэлэл». 20.3[illegible] — Хүдөөгэйхидтэ зорюулагдаһан дамжуулга. 21.35 — Соносхолнууд. 21.40 — «Чертова дюжина» — уран һайханай фильм.

САГАЙ УЛАРИЛ

Декабриин 16—17-до республикадамнай үүлэтэйшэг байха, зарим газарнуудаар багаханаар саһан орохо. Баруун-хойноһоо секундын 5—10 метр хүсэтэйгөөр һалхилха. Һүниндөө 17—22, үдэртөө 7—12, хойто аймагуудаар һүниндөө 25—30, үдэртөө 12—17. Байгал шадар һүниндөө 8—13, үдэртөө 0—5 градус хүйтэн болохо хүлеэгдэнэ.

Редакторай орлогшо
М. Н. НИМАЕВ.

□«БУРЯАД ҮНЭН»□ 1973 оной декабриин 16. □ 4-дэхи хуудаһан □ Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР □ Н-03728. Заказ № 00[illegible]